

A Luther Kiadó adventi könyvajánlója

▶ 6–7. oldal

„Leveleket csak az ő jelenlétében volt szabad felbontani, válasz csak az ő ellenjegyzésével volt küldhető. Grnák egyébként derék cipészinas volt, mielőtt az ÁEH szolgálatába szegődött volna. A két püspök, Túróczy és Ordass teljes passzivitást jelentett be.”

▶ Fapadoson, hazafelé – 3. oldal

„Udvaros Vörösmarty-tisztelete a szöveg gondozásában is tetten érhető. A költői sorok olykor-olykor túlaradóak, rendezői kéz kellett ahhoz, hogy minél élvezetesebb legyen a cselekmény, jobban érvényesüljön a mű drámaisága, humora, iróniája, jellemfestő ereje.”

▶ Csongor és Tünde az Evangélium Színházban – 5. oldal

E heti lapszámunk a Híd magazinnal együtt jelenik meg, előfizetőink a magazint ingyenesen kapják. A Híd magazinban található csekken az Evangelikus Életre nem lehet előfizetni!

A szerkesztőségünk által kiírt, Adventi gyertyák című fotópályázat első kategóriájának győztes felvétele – Szabó Dávid fotója

Fajsúlyos kérdésekben döntött a zsinat

▶ **Új helyszínen, a budapesti Rózsák terén, az Evangelikus Középiskolai Kollégium épületében tartotta meg egyházunk zsinata a soron következő, ötödik ülészakát az elmúlt hét végén. Több olyan fontos ügy is szerepelt a napirenden, amelyekben a zsinatnak döntést kellett hoznia.**

Solymár Péter Tamás áhitata, az előző ülészakájegyzőkönyvének elfogadása, a zsinathoz érkezett beadványok ismertetése, valamint a bizottsági beszámolók elfogadása után Pröhle Gergely beszámolója hangzott el. Az országos felügyelő szől az Üllői úti épület sorsával kapcsolatos új fejleményekről, egyházunk anyagi helyzetéről, a készülő evangélikus szaknévsorról és arról a reménységéről, hogy olyan számítástechnikai korszerűsítésre kerülhet sor a közeljövőben, amelynek révén informatikailag egységes rendszerbe lehet majd vonni különböző egyházi intézményeinket. Ezt követően a zsinat arról döntött, hogy Hafenscher Károly országos irodaigazgató legkésőbb 2008. február 28-ig megbízott irodaigazgatóként tovább végezze munkáját.

A következő napirendi pontban a Szociális Alapról szóló törvényjavaslat részletes vitáját folytatták le a küldöttek, majd döntöttek az elfogadásáról. Eszerint a törvény 2009. január 1-jétől lép hatályba, és négy év alatt fokozatosan kerül bevezetésre az új rendszer.

Ezután a lelkészek továbbképzéséről szóló törvényjavaslat került terítékre. A 2005. évi III. törvény már rendelkezett arról, hogy beosztott lelkészi státusba kerül az a lelkész, aki az előírt egyházi továbbképzés törvényben vagy országos szabályrendeletben rögzített követelményeinek az illetékes püspök előzetes felszólítása ellenére sem tett eleget. Új elemként bekerült a törvénybe, hogy ha a beosztott lelkészi státusba visszaminősített lelkész az ez után következő két évben sem tesz eleget továbbképzési

kötelezettségének, fegyelmi vétséget követ el. Kibővült a lelkészek kötelező továbbképzésének formája is. Eddig a lelkészi munkaközösségi ülések számítottak ilyen képzési formának, ezután azonban az országos lelkészkonferenciák és a lelkészakadémia alkalmi is a lelkészek kötelező továbbképzésének részét képezik. Így mostantól ezt a három képzési formát egységes szerkezetben sikerült törvényileg szabályozni.

A kétnapos zsinati ülészakák első munkanapjának végén a zsinati tagok még meghallgatták az egyházunk tényfeltáró bizottságának munkájáról szóló beszámolót, illetve dr. Hidas János országos ügyész beszámolóját, majd elvi vitát folytattak az egyházunk 2008. évi költségvetéséről szóló törvényről.

FOTO: BOITÁ DÉNES

A szombati napon elsőként egy végszavazás várt a testület tagjaira. Lackner Pál tábori püspöknek a tábori lelkészi szolgálatról szóló törvényjavaslatát korábban már általános és részletes vitában is tárgyalta a zsinat. Így a döntés csupán formalitásnak bizonyult, hiszen a végszavazáson egyhangú igennel szavaztak a küldöttek.

A következőkben a Magyarországi Evangelikus Egyház országos elnökségének a törvényjavaslatról kellett döntenie a testületnek. Az elmúlt időszakban egyházunk és gyülekezeteink életét romboló, a hosszadalmas eljárás

rással nagy károkat okozó esetek miatt az országos elnökség a püspökök fegyelmi jogkörét érintő törvényjavaslatot kezdeményezett. Az Ittész János elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő által jegyzett beadvány megadja a lehetőséget, hogy „a fegyelmi eljárás kezdeményezése után vagy azzal egy időben a püspök megindokolt döntésével a panaszlottat az ügyet lezáró jogerős döntésig szolgálatából, illetőleg tisztségéből felfüggesztheti, amennyiben a fegyelmi vétség súlya vagy egyéb körülmények miatt az indokolt”. Ha azonban a fegyelmi tanács a döntést a kézbesítéstől számított nyolc napon belül nem hagyja jóvá, akkor a felfüggesztés hatályát veszti. Bár a lelkész felfüggesztésére eddig is volt mód, ez a törvényjavaslat a fegyelmi ügyek technikai meggyorsítását jelenti, hiszen lehetőséget nyújt a püspököknek arra, hogy a lelkészt azonnali hatállyal felfüggeszék a szolgálat végzése alól.

Ezután már csak egy fontos kérdés megtárgyalása maradt hátra. Egyházunk vezetése a zsinat elvi hozzájárulását kérte ahhoz, hogy az aszói Podmaniczky-kastélyt eladhassa. Hafenscher Károly országos irodaigazgató tájékoztatójában elmondta, hogy a nagy értékű ingatlant 2003-ban vette birtokba egyházunk. Az épület állaga azonban olyan rossz, hogy műemléki rekonstrukciója meghaladná a kétfélmilliárd forintot. Még az épület állagának megtartása és az objektum őrzése is havonta milliós nagyságrendű kiadást jelent egyházunknak. Egyértelmű igényként fogalmazódott meg tehát az épület eladása. Több érdeklődő is volt, de egyetlen olyan befektető maradt, amely komoly fantáziát látta a kastély megvásárlásában és felújításában. A tárgyalások elkezdődtek a reménybeli befektetővel, de a továbbiakhoz a zsinat felhatalmazására volna szükség. Ezt a zsinat látható többséggel megadta.

A tanácskozás végén a küldöttek még döntöttek a jövő évi ülészakák időpontjáról. A következő, hatodik ülészakák 2008. február 15–16-én lesz.

■ KISS MIKLÓS

Adventus Domini

Adventus Domini, avagy a várakozásunk minősége – ezt az alcímet adhatnánk rövid elmélkedésünknek. Ezzel köszöntjük advent első hetét, az új egyházi esztendő és egyházunk Evangelikus Életet olvasó népét. Áldott új évet kívánunk mindenkinek!

Az áldáskívánást egyszersmind egy kéréssel egészítjük ki. Így hangzik: most, az advent kezdetén, az új egyházi esztendő első vasárnapján, hetében álljunk meg egy kicsit, csendesítsük el zaklatottan kalapáló szívünket, üresítsük ki megterhelte lelkünket az összeharcsolt felesleges lelki hordalékoktól, indulatoktól, vágyaktól, elvetélt elképzelésektől. Álljunk meg vagy ülünk le egy pillanatra; vagy még jobb, ha beülünk egy rövid időre – hatvan perc nem olyan sok – a templom csendjében álló padok egyikébe, és készítsünk lelki mérleget! Milyen adventet szeretnénk? Minőségit vagy látványosan selejteset? Örömetlit vagy keserveset?

Az advent kezdetén gondolkodjunk el együtt, hogy milyen szokott lenni a mi adventünk, és milyen a karácsonyunk. Olyan, mint szeretnénk? Vagy beletörődünk a kisiklott ünnepléseinkbe? Lelkük mélyén vajon mitől félünk? Attól, hogy megint rohanós, ideges, zaklatott lesz a karácsonyunk? Beteg lesz az ünneplésünk? Milyen adventet és karácsonyt kívánunk magunknak?

Az adventus Domini latin formulája – amint feltehetően mindenki előtt ismeretes – azt jelenti, hogy „az Úr eljövetele”. Az Úr adventje! Eredetileg az advent (jövétel, érkezés, látogatás – az emberi oldalról nézve várakozás) fogalmának a görög eredetű epifánia („megjelenés”) szó felelt meg. Nem akárhogy pazarolták az advent szent fogalmát: olyan valakinek a jövételét, érkezését jelentette, akinek nemcsak kiemelkedő tekintélye volt (uralkodói fenség), hanem valóságot, életet formáló mondanivalója és hatalma is. Akinek érkezése radikális, forradalmi fordulatot jelent!

Nagyon nagy tekintélyű Úr jövételéről van szó, aki ha belép létünk szürke valóságába, akkor új világot teremthet. S éppen ezért: minél komolyabban számítottak ennek az Úrnak a jövételére, annál komolyabban és tartalmasabban készültek a fogadására. A választott nép prófétája is tanította a minőségi várakozást: „Építetek utat a pusztában az Úrnak! ...az Úr jön hatalommal...” (Ézs 40,3.10) Nem zaklatott bevásárlásról, nem „pláza plusz tesztkó” tülekedéséről van szó, hanem útépítésről.

Sajnálatos módon egy kicsit megszegényítettük ennek a szép latin szónak az eredeti tartalmát, lerángattuk a kereskedelem fojtogató porába, piszkos sarába, profitéhes tülekedésébe. Ha meghalljuk: advent, akkor a sebtében kitalált és a vásárlót becsapó trükkös árleszállítások jutnak eszünkbe. Felrémlelnék előttünk a hamis látványosságot nyújtó villódzó fényjátékok, a kereskedelem pénztárcakiszívó poliplekkülete, a mindent mákonyosan behálózó érdeknijátság, és egyre rosszabb hangulat lopódzik be a lelkünkbe, s már a karácsony szép, kedves kellékeitől is elmegy a kedvünk, mert műanyag (mint a karácsonyfa),

műzene, műszeret, műfogor, műhaj és végük sok hűhó semmiért.

Adventus Domini! Magyarul is gyönyörű: az Úr eljövetele!

Ezzel a fenséges kijelentéssel kezdetünk az új egyházi esztendő, s abban a reményben, hogy történik valami nagyon fontos az életünkben. De tudunk-e értelmesen várakozni? Tanuljuk a szent leckét: a várakozásunk színvonalát a cél minősége határozza meg! Ha tudjuk, hogy kit várunk, kinek az eljövételére számítunk, akkor minőségi, emelkedett, boldogító lesz a várakozás ideje is, hát még az érkezése!

Az üres várakozás és a rossz ízű ünnepzés negatív összefüggése teremti a karácsonyi neurozist. Persze nagy baj, ha a sok csalódás miatt már a várakozásra sincs erőnk, s azt kívánjuk, csak lennének már túlnan az ünnepek mondot borzalmon (mosatlan edények halmaza, hulló tüvel, elromlott játékok, filléres üvegbetét, kiürült pénztárca, tornyosuló hitelek és egyebek).

Ezt nem szabad! Nem szabad ennyire leértékelni, lealázni, porba, sárba tiporni az adventet és a szép lelki célt, a karácsonyt. S ha felemeljük fejünket, még inkább a szívünket, és a szívünkkel az ünnepkör eredeti jelentését látjuk meg, akkor az adventi időszak eredeti tartalma ragyoghat fel a számunkra: az, hogy az Úr eljövetelére várakozunk. S akkor egyszer csak mindent más fényben fogunk látni.

Akkor szomorú pillantásunk szemlélődő tekintetté válik, és visszanez az első – bibliai – adventig, eljövételig, sőt az Úr Jézus érkezéséig, megértve, hogy eltévedt világunk sötétségében felragyogott a Krisztus-nap, a világ világossága. S akkor egyszer csak előre, a jövőendőbe is látunk; látjuk, hogy lesz majd a második advent, a bibliai tanítás szerint, hogy újra eljön az Emberfia az ég felhőin, hozva örök országát, az újjáteremtett valóságot, ahol többszörös igei ígéret szerint mégis helyünk van.

Ez az igazi adventus Domini – és ennek áldó hatása lelkiileg gazdaggá teszi adventi várakozásunkat, készülődésünket, hogy a szent estének – tetszés szerinti – szent pillanatában felragyogjon számunkra – egyelőre a lelkünk számára – az angyali fényesség, mint egykor a mezőn tanyázó pásztorkonak, és csengjen, zengjen a lelkünkben a csodálatos angyali ének, a nagy glória.

Várakozásunk stílusát, tartalmát, hangulatát, formáját az határozza meg, amire várakozunk. Istennek ez az ígérete visszaható! Ha valamit mégis elrontunk, silánnyá teszünk, ne másokat hibáztassunk, csak magunkat, mert rosszul választottuk meg adventi létünket meghatározó célunkat. Nem az Úr eljövetele volt fontos a számunkra, ezért maradt minden a régi, unalmas szürkében.

Milyen adventet és karácsonyt szeretnénk?

Az Urat várjuk, és ez a szent jó hír – az ősi evangélium – áldott módon visszahat az életünk egészére és részleteire egyaránt. Hogy miként várjuk az Úr eljövételét, ettől függ várakozásunk, felkészülésünk és egész életünk minősége!

■ RIBÁR JÁNOS

É L Ő V Í Z

Félelőnyei
fény

A Belváros sűrűjében tudok egy igazán jó helyet. Nem internetkávészó, nem is üzlet.

Egy erő mindig odavonz, behúz, ha arra járok; és tapasztalom, másokat is. Ott áll az épület, ahol mindig a legnagyobb az utcazaj, a legneurotikusabb a dugó, a legtűrelmetlenebbek az autósok, a legcsillogóbbak a kirakatok, a legarcátlanabbak az árcédulák, a leghivalkodóbb a gazdagság, és a legerőteljesebb lenne az ember, ha a (lelki) lökdösődésben nem lenne egy hely, ahova behúzódhat.

Ha a kirakatfények nem kápráztatnak el, és nyitva a szemünk, a kis térhez érve csak egy fordulat jobbra a parkolónál, egy erőteljes taszítás a kapun, és már bent is vagyunk. Odabent csend, hűvös, templomillat és fények. Külső békességjelek a belső békére vágyók számára. Gyakorlatilag a tökéletes ellentét mindannak, ami kint van. Mert itt a fények nem elvakítanak, a tárgyak kontúrjai is puhák, engedik, hogy túlnézzünk rajtuk, a lényeges felé. Lenyűgöző ez a kontraszt.

Adventi fények, örökmécsesek, gertyaégyek – persze ilyenek nyáron is vannak, de ilyenkor mintha több lenne belőlük... És egy mécsesstartó állvány a bejáratnál. Rajta felirat: „1 mécses: 100 forint”. A turistákra való tekintettel angolul is: „Candle: 0,50 euro”. Adományként, jelképesen, mert ez a fény nem árucikk. Félelőnyei fény, amellyel megtörhető a sötétség. Még sosem láttam, hogy valaki éppen meggyújt egyet, de mindig ég bent néhány. Ez is titok, amit nem kell fessegetni...

Ha végignéznék a „vevő”, míg végig a mécsese, jó három, három és fél órát tölthet el a város szívében, a biztonságban és csendben, a hűvös és tömjénilletű nyugalomban, az élete dzsungelnek kelles közepén. „Természetesen” ezt a luxust, ezt a szemléldő passzivitást adventben, a tennivalók sűrűjében, az ünnep előtti rohanás, szervezés, bevásárlás-ügyműködés-sorban állás-ajándékvadászat dömpingjében a tervszerűen élő ember nem engedheti meg magának, ez lehetetlen...

De benéz, megáll kicsit, elmond egy rövid imát, és látja, amint ott ég három mécses a tartón. Félelőnyei fény. Valaki ott járt, s hagyott belőle neki is, a később érkezőnek? Csak úgy, ismeretlenül? Mert valamit már tud, amit tovább akart üzenni, amit talán ott bent, a csendben érzett át? – tűnődöm el. Hagyott a maga módján egy kicsit a fényből, hogy tudassa a szépséges titkot, advent titkát, a reménységéből kinövő bizonyosságot, az igazi Fényt, és ezzel a mécsesjellel továbbadja a jó hírt: igen, jön már, *érkezik a fény a magasságból*. Készüljünk, mert mindjárt itt van. *Istenünk könyörülő igrálmával meglátogat minket, hogy világítson azoknak, akik a sötétségben... , hogy ráigazítsa lábukat a békesség útjára...* (vö. Lk 1,78–79).

S lehet, majd egy következő betérő is, mielőtt továbbrohanna, odalép az állványhoz, és maga is meggyújt egy mécses. Az ő saját adventi fényét.

Pár lépésre attól, ahol a legnagyobb az utcazaj.

■ KÖHÁTI DÓRA

SEMPER REFORMANDA

„Krisztus a te Királyod, kit Isten egyenest neked ígért, s kinek tulajdona vagy, hogy csak ő uralkodjék rajtad – lélekben, nem testi értelemben. Ő kívántad kezdettől fogva; atyáid vágyakozó szíve is érte sóhajtozott, s utána kiáltott. Ő vált s szabadít meg mindentől, ami eddig megterhelte, legyűrt, s fogva tartott!”

► Luther Márton: Jer. örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

ADVENT 1. VASÁRNAPJA – Jer 23,5–8

Hazatalálás

A VASÁRNAP IGÉJE

Ezek közül az első, hogy minden a helyére kerüljön. Jeremiás idejében a nép legnagyobb vágya az volt, hogy újra hazatérjen Izráelbe. Hogy mindenki a helyére kerüljön, ahová Isten teremtette.

Azt várjuk ma is az érkező Királytól, hogy tegyen mindent a helyére. Oda, ahová eredetileg szánta az Isten. Hogy – miként az író mondja – valahol otthon legyünk a világban.

Minket nem földrajzilag kell helyre tenni. Hisszük, hogy Isten akaratából hazánk ez az ország. Minket lelkileg kell helyre tenni, mert már születésünkkor nem ott vagyunk, ahol lennünk kellene. Isten uralma helyett a bűn, a halál és a sátán uralma alá születünk. De jön a Király, és kinyitja a börtönajtót, hogy átvegyen az ő uralma alá.

Van, aki indul, és van, aki nem. Van, aki a féltőmályban marad, mert megszokta és megszerette ezt az állapotot. „Csak nem lehet ez rossz hely, ahol annyian vannak” – mondja. És élete végéig marad. A hosszú ideig rabságban tartott állatok, ha szabadon engedik

őket, visszaszaladnak a ketrecre. Már nem vágnak a szabad életre.

Jézus azért érkezik, hogy felkeltse bennünk az igazi lelki szabadság utáni vágyat. Isten szabad életet szánt nekünk. A saját képére akar formálni. Szeretettel saját tulajdonságaiból adott nekünk, hogy emberhez méltó, boldog életet éljünk.

Isten képmása eltorzult rajtunk, de Jézus helyreállítja ezt az elvesztett, elfelejtett képmást. A helyünkre vezet, mondhatjuk így is: hazavezet. Jézus uralma alatt az út már csak egy irányba tarthat. Hazafelé. Ahogyan a tékozló fiú előtt bezárult minden út, csak egy maradt nyitva: az, amelyik az apai házhoz vezetett. „Apám, nem vagyok méltó... vétkeztem... éheztem... szenvedtem... fogadj be.” És a fiú megtalálta a helyet, ahonnan kiesett, de amit az apa kezdettől neki szánt.

„Eljön az idő...” – mondhatta Jeremiás. „Eljött az idő” – mondhatjuk mi, mert Jézus megérkezett.

■ MEKIS ÁDÁM

Imádkozunk! Urunk, Jézus Krisztus, hisszük, hogy nem hiába várunk rád. Eljössz, és önmagaddal ajándékozol meg bennünket. Kérünk, készíts fel, hogy befogadjunk téged, és ebben az adventi időben, kegyelmed új esztendejében tetszésedre éljünk! Amen.

Oratio œcumenica

Hálát adunk, Urunk, hogy kegyelmed újabb esztendeje virradt ránk. Te örökkévaló vagy, de megérted, hogy mi, percemberek mennyire rászorulunk az idő ajándékára. Köszönjük, hogy új egyházi évet kezdhettünk. Köszönjük, hogy újat kezdhettünk veled és általad.

Bocsásd meg, hogy oly sokszor eltévedtünk a drága időt, elszalasztottuk a kínáló alkalmakat. Az elmúlt egyházi évben is sokszor és sokféleképpen kerestél minket. Bocsásd meg, amikor elrejtőztünk előled, amikor nem válaszoltunk kereső hangodra, amikor önző módon csak magunknak tartottuk meg szereteted ajándékait.

Köszönjük, hogy mégsem vész el minket, hanem újra megtérésre hívsz. Segíts, hogy a most induló adventi készülődés az őszinte bűnbánat, a feléd fordulás ideje lehessen. Segíts, hogy megszabaduljunk a fogyasztói társadalom reklámok diktálta kényszerétől. Fedezzük föl újra, hogy mire kaptuk ezt a néhány hetet.

Könyörgünk a családokért, hogy tudjunk újra szülőik és gyermekek lenni, tudjuk újra egymásban is meglátni a te ajándékodat. Te adj gyógyulást a széttrött családi közösségeknek, hogy igazi karácsonyi békesség töltse be otthonainkat.

Adj vigasztalást azoknak, akik szorongva készülnek a karácsonyra, mert valakinek üres lesz a helye az ünnepi asztalnál. Segíts, hogy észrevegyük és enyhítsük a magányosok, a gyászolók fájdalmát.

Eléd visszük egyházunkat, gyülekezeteinket. Szentlelkeddel, az erő, a szeretet és a józanság lelkével töltsd be és vezesd lelkészeinket, hogy bele ne fáradjanak a sokasodó szolgálatokba, hanem maguk is a növekvő adventi világosságából, az érkező Úr örömeiből és békeségéből éljenek.

Eléd visszük hazánkat, népünket, vezetőinket. Kampányszeretet és kampánymegbékélés helyett égető szükségünk lenne őszinte önvizsgálatra és tartós

megbékélésre. Egykor, a betlehemi csillag fényében, pásztorok és királyok térdeltek egymás mellé a jászolbölcsönél. Segíts felismerni, hogy mi is lehetünk Isten gyermekei, egymásnak testvérei, ha nem a heródesi hatalomvágy, hanem a krisztusi szeretet tölti be szívünket.

Eléd visszük az egész nyugtalan teremtett világot, amely sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését. Te kétezer éve eljöttél ebbe a világba, elhozta a megváltás, a megbékélés, a kiengesztelődés ajándékát. Ezekkel küldted el az első apostolokat a föld végső határáig, ezeket a kincsetek bízdod mai tanítványaidra is. Segíts minket, hogy kegyelmed új esztendejében megújuló erővel legyünk evangéliumod követői, szereteted megélői és szószólói szerte a világban.

Segíts, hogy korunk spirituális pusztaságában, káoszban utat készíthessünk neked, az érkező adventi Királynak, a boldog találkozás reményében. Ámen.

AKI TITEKET HALLGAT...

► **Rovatunkban eddig az igehirdetés sokféle tartalmi és formai vonatkozásáról szoltunk, és az igehirdető személyét is érintettük. Keveset írtunk azonban az igehallgatóról. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” – emlegetjük szinte refrénszerűen Urunk mondatát. Most kerüljön a hangsúly ezekre a szavakra: hallgat, hallgató.**

Mit ér a legszebben elkészített, gyönyörűen megformált, mély tartalmat hordozó igehirdetés is, ha nincs, aki hallgassa? A kimondott szó hallgatóra vár, hogy elérje célját: információt adjon, vigasztaljon, biztasson, utat mutasson, átforgalmadjon.

Pál apostol arról tanúskodik, hogy a hit hallásból van (Róm 10,17). Máshol azt írja: úgy tetszett Istennek, hogy az igehirdetés boldonsága által üdvözítse a hívőket (1Kor 1,21). Azért hangzik az igehirdetés, hogy az ember meghallja, s abból élet, örök élet, üdvösség váljék.

Amikor az egyház s benne a lelkészek istentiszteletre hívnak, igehallgatásra biztatnak, akkor az nem valamiféle önképzés, pr-tevékenység. Az egyház azért hívogat, mert tudja, hogy életveszélyes, sőt „örökélet-veszélyes”, ha nem halljuk meg Isten szavát.

Ismerjük a régi anekdotát, miszerint a prédikátor felolvastott egy evangéliumi szakaszt, amely ezzel a mondattal zárul:

„Akinél van füle, hallja!” (Például Mt 11,15) Majd becsukta a Bibliáját, és mielőtt lejött a szószékről, csupán ennyit mondott: „Füle pedig mindenkinek van. Ámen.”

Füle pedig mindenkinek van?! Isten adott mindannyiunknak érzékszerveket. S nem csupán azért, hogy érzékeljük a világ hangjait, fényeit, ízeit, illatait... Elsősorban azért, hogy megérezzük az ő jelenlétét, meglássuk keze munkáját, meghalljuk szavát. Kérdés azonban, hogy „beélesítjük-e”, jó irányba fordítjuk-e érzékszerveinket. Egy kedves barátom így fogalmazott: hétről hétre az istentiszteleten „kitesszük magunkat az igének”. Tényleg kitesszük-e magunkat annak, hogy hangozzék felénk az ige, s hogy valóban meghallhassuk?

Meghallani a szót: ennek külső és belső feltételei vannak. Az akusztikus körülmények éppúgy fontosak, mint a belső hallás megteremtése. A protestáns

templomok építői mindig ügyeltek arra, hogy jó beszédakusztikájú legyen a templom. Ott, ahol Isten szava hangzik, a templom minden zegzugában jól érthető kell, hogy legyen a szó. Nem elég, ha zeng az ének, nem jó, ha csupán bódítóan visszhangzanak a nagy akkordok. Tisztán érthető legyen a szó!

A belső akadályok elhárítása ugyanilyen fontos. Van olyan, amikor az ember belső hallása eltompul. Ha nem használjuk, előbb-utóbb elkorcsosul, használhatatlanná válik. Sok gyakorlásra és edzésre van szükség, hogy újra „élesítsük”. Néha az a baj, hogy túl nagy a zaj bennünk. Közismert, hogy bizonyos háttérzajban az ember képtelen odafigyelni az értékes hangra. Nem tudja megkülönböztetni a zajt a beszédhangoktól. Ha túl nagy bennünk a zaj, nem tud elcsendesülni a lelkünk, s az élet dolgai, a világ zaja, a reklámok harsány hangja túlkiabálják a csendes isteni szót. Lehet, kell, érdemes ahhoz az Úrhoz imádkozni, aki sokak hallását hozta rendbe; gondoljunk csak a süketnéma meggyógyításának történetére. Amikor Jézus munkáját summázza a tömeg, ezt mondta: „Mindent helyesen cselekedett: a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé.” (Mk 7,37)

IGE+HIRDETŐ

Ma, amikor a médiumokból árad a szó, hangszórókból innen is, onnan is ömlik felénk a hang, könnyen bezárkózunk, könnyen elzárkózunk. Szeretnénk csöndet. Szeretnénk semmit és senkit nem hallani, csak a csönd szavát. Jó lenne megtanulni: még a szótüstermelésben is fontos, hogy meghalljuk az egy szükségességet, Urunk hangját.

Sokszor úgy érzi az ember: nekem ne beszéljen senki. Az élet megtanított arra, hogy figyeljek a belső hangra, a lelkiismeretem hangjára hallgassak csupán. Csalódtam a bölcs tanácsadóknak. Nem járunk-e úgy, ahogyan a számítógépes levélszemélszűrővel (spamszűrő) tapasztaltam nemegyszer: a szeméttel együtt az újonnan érkezett egyetlen fontos levelemet is a lomtárba dobta?

Mindennél fontosabb, hogy meghalljuk az Élet szavát. Isten beszélő Isten. Az ember hallgató, halló ember. Boldog, aki hallgatja...

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Társgyülekezetek közös öröme

▶ A Veszprém megyei Dabrony környékén Mátyás király 1482-ben birtokot adományozott Kinizsi Pálnak, aki – az egyházlátogatási jegyzőkönyv tanúsága szerint – felépíttette a falu templomát. Ide vezethető vissza az a legenda, hogy az egykori hadvezért a templomban temették el. Az épület teljes felújításának végeztével ez továbbra is legenda marad...

A munkák befejeztével ünnepi hálaadó úrvacsorai istentiszteletra gyűltek össze a hívek és a faluból elszármazottak – zsúfolásig megtöltve a templomot – november 25-én, vasárnap délelőtt. Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke ez alkalommal szentelte fel az alapoktól a toronysisakig teljesen megújult épületet.

Igehirdetését a püspök Lk 12,32 – az alkalomra szóló meghívón szereplő igever – alapján tartotta. Mint mondotta, Dabronyban is fogó evangélikus közösség él, ezért fontos, hogy itt is hangozzék Jézus vigasztaló üzenete.

Nagy Zoltán, a Nagyalásny–Dabrony–Nemesszalóki Társult Evangélikus Egyházközség lelkésze az istentisztelet utáni közgyűlésen elmondta, hogy a presbitérium tavaly januárban döntött a renoválás elindításáról. Az országos egyház három részben összesen 14 millió forint támogatást nyújtott, a helyi önkormányzat pedig közel kétfélmillió forinttal támogatta a munkákat. Az egyházmegye 1,7 millió forinttal állt ügyük mellé. Forráshoz jutottak a Nemzeti Kulturális Alap és a megyei önkormányzat által kiírt pályázatokon is, ezenkívül a gyülekezet tagjai társadalmi munkával, az elszármazottak pedig adományaikkal járultak hozzá a templom megújulásához. A beruházás teljes költsége mintegy huszonhét és fél millió forint volt.

Beszámolója végén Nagy Zoltán kérte a híveket, hogy a nagy munka után vasárnapról vasárnapra tartsák fontosnak, éljenek a lehetőséggel, hogy ilyen nagy múltú és gyönyörűen felújított templomban hallgathatják Isten igéjét.

Dabrony és Nagyalásny evangélikussága társgyülekezeti közösségben él egymással, ám nemcsak a két település jelenében, hanem a múltjában is van közös pont: már az 1380-ból való oklevelek is együtt említik őket („Dobron al nom. Alasun”).

Ugyanaznap délután, amikor a dabronyaiak megújult templomukat ünnepelték, Nagyalásnyban visszakapott iskolaépü-

letük gyülekezeti házzá való átalakításáért adtak hálát családi, bensőséges ünnep keretében a gyülekezet tagjai.

Ittész János püspök itt a vasárnap igéje, 2Pt 3,8–14 alapján hirdetett igét. Prédikációjában megemlékezett a dabronyi társgyülekezetben aznap délelőtt zajlott templomszentelésről, kiemelve: az egyház test, melynek tagjai mindenben osztoznak. Így a mai nap örömei is kölcsönösek. Majd hozzátette: Az új gyülekezeti ház jobb feltételeket kínál a gyülekezetnek a világban végzett szolgálatához – de az ige azt mondja, az élet mulandó. Tehát ne erre az életre rendezkedjünk be. Ne feledjük, hogy Isten napja, az ígéretet beteljesülésének napja felé haladunk. Ne a mi erőtlén hitünk, hanem Isten nagysága legyen reménységünk fundamentuma – zárta igehirdetését a püspök.

Nagy Zoltán lelkész az istentiszteletet követő közgyűlésen elmondta, hogy a régi iskolaépület gyülekezeti házzá való átépítésének költsége közel hétmillió forint volt, amelyet kárpótlásként kapott összegből, valamint az önkormányzat támogatásából fedezték.

Az ünnepi alkalom végén a gyülekezet átvonult a gyülekezeti ház elé; Ördög Endre esperes megáldotta az épületet, majd szeretetvendégség keretében azonnal birtokba is vehették azt a nagyalásnyoi evangélikusok.

■ MENYES GYULA

Intézményvezetői konferencia Révfülöpön

▶ Az evangélikus oktatási intézmények vezetői tartottak háromnapos konferenciát november 22–24. között a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. Hagyománynak számít már, hogy évente kétszer összegyűlnek az óvoda-, iskola- és kollégiumvezető szakmai tapasztalatszerére és lelki töltkezésre. Az idei konferencián ötven pedagógus vett részt az ország különböző pontjain működő, összesen negyven oktatási intézményükből.

Nagyon sokszínű szakmai program várt a tanácskozás résztvevőire, tizenöt óvoda, hét általános iskola, tizenkét középiskola és hat kollégium vezetőjére. Csütörtök délután a konferencia megszervezőjeként és házigazdjaként Mihályi Zoltáné, egyházközségi irodája oktatási osztályának vezetője köszöntötte a résztvevőket, majd Bartha Miklósné, az osztály gazdasági referense ismertette a várható változásokat a 2008. évi költségvetés végrehajtásával, a normatív hozzájárulás, valamint a központosított, kötött támogatásokkal kapcsolatban.

Este pezsgő hangulatú fórumra került sor. Ennek keretében egyházközségi vezetőinek – Ittész János elnök-püspöknek, dr. Fabiny Tamásnak, az Északi Egyházkerület püspökének, Hafenschér Károly országos irodavezetőnek és Szabó Györgynek, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelőjének – tehették fel kérdéseiket a konferencia résztvevői. A kérdések nagy része az iskolalelkész szolgálat pillanatnyi helyzetére, küldetésére, jövőbeli lehetőségeire és az eddigi tapasztalatokra irányult. Nagyon sokan mondták el véleményüket, javaslatukat ebben a fontos és aktuális témában. Mindebből nyilvánvalóvá lett, hogy az intézmények vezetői továbbra is sok segítséget várnak az iskolalelkésztől. Az óvodák vezetői is megfogalmazták, hogy mennyire fontos lenne a kisgyermek, kollégák és saját maguk számára is az óvodában a lelkész jelenléte. Meg is született az elhatározás, hogy a legközelebbi konferenciát intézményvezetők és iskolalelkészek közösen fogják tartani.

■ BALOGH KRISZTA

Az esti program bensőséges ünnepéssel zárult. Gaál Jánosné, a Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiumainak igazgatója kapta az egyházközség és példamutató munkát végző pedagógusoknak járó Péterfy Sándor-díjat.

A konferencia bibliai tematikája a hívő gyermek téma köré épült fel. János és Máté evangéliumából vett textusok alapján. A tanácskozás második napján Smidélisz András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem doktorandusza a hívő gyermekről teológiai történeti megközelítésben tartott érdekes előadást, Mesterházy Andrea pszichológus pedig a gyermeki gondolkodás fejlődésével párhuzamosan, valláspszichológiai szempontból mutatta be a hit, a vallásosság és az egyházhöz való kötődés fejlődésének állomásait. Mindkét előadást számos kérdés és hozzászólás követte. Ezután kitekinetés következett a küldetéses tapasztalatokra. Mesterházy Balázs, a Soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola iskolalelkésze ismertette az Indiában (Kodaikanalban) három éven át végzett iskolai szolgálatának tapasztalatait. Előadását egy harmincperces – 2004 nyarán feleségével együtt készített – filmmel is kiegészítette.

Lassú Tamásné, a várapalotai Evangélikus Keresztyén Óvoda vezetője A hívő gyermek az óvodában címmel tartott előadásában szép példákkal illusztrálta, saját tapasztalatain alapuló ízelítőt adott a résztvevőknek az óvodában való hitre nevelés, az óvodáskorú gyermekek hitre segítésének fontosságáról.

A harmadik nap délelőttjén került sor a közoktatási törvény változásait bemutató előadásra, melyet Mihályi Zoltáné osztályvezető tartott.

A Középiskolai Igazgatók Kollégiuma mellett megalakult az Általános Iskolák Igazgatói Kollégiuma is, melynek fontosságát az iskolalelkész hangoztatták iskoláink vezetői.

Mindezek mellett azonban módot találtak a konferencia résztvevői arra is, hogy kevésbé formális keretek között is megoszthassák egymással gondolataikat.

Fapadoson, hazafelé

1957. december 4-ét írunk. Az egyik budapesti pályaudvaron egy törékeny, szemüveges férfi száll fel a 14 óra 25 perckor Győrbe induló vonatra. Egyszerű csomagját és kalapját elhelyezi a poggyásztartón, fekete kabátját a fülke sarkába akasztja, majd gondolataiba merülve elfoglalja helyét a fapados ülésen. Ő Túróczy Zoltán.

Néhány órával ezelőtt még az evangélikus egyház északi kerületének püspöke volt. Most piacozó asszonyok, eltávozásra igyekvő sorkatonák és vizsgára készülő egyetemisták között üldögél fázósan a szinte fűtetlen kupéban. Végiggondolja magában az elmúlt tíz hónapot. Február 6-án Budaváron iktatták be püspöki szolgálatába, immár harmadszor. Nyíregyházi működésének 1945-ben a börtön, dunántúli püspökségének pedig 1952-ben az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) önkénye vetett véget.

Februárban még annyira bizakodó volt! Az országban ugyan rendkívül nyomott hangulat uralkodott, ám az egyházat néhány hónapig a szabadság levegője járta át. Korábban félreállított lelkészek és esperesek kerülhettek vissza hivatalukba, kivirágzott a sajtó, és meglevenedtek egyéb munkaágak. Aztán egyre-másra mutatkoztak a visszarendeződés jelei, és fogyni kezdtek körülöttük a levegő. Azért fogalmaz magában többes számban, mert püspöktársára, Ordass Lajosra is gondol. Akivel korábban nem értettek mindenben egyet, de ezekben a hónapokban kiválóan együtt tudtak működni. Úgy véli, Ordass félreállításához még erőt gyűjt a hatalom,

egyebek mellett oly módon, hogy keresi a vele szövetkezni hajlandó szolgálalékú egyházi embereket. Az egyháziügyi hivatal egyre több követeléssel áll elő, az egyházi sajtóra fokozatosan hangfogó kerül.

Utastársai a kezdeti visszafogottság után egyre hangosabban beszélgetnek. Eleinte még mindenki óvatosan fogalmazott, de most már mind gyakrabban használnak olyan szavakat, mint „disszidált”, „börtön” és „Szabad Európa”. Ő azonban nem kapcsolódik be a beszélgetésbe, hanem azon töpreng, mikor is fordult ennyire rosszra az egyház sorsa. Történelmi ismeretei birtokában azt nem tartja különlegesnek, hogy a kommunista hatalom nem tartotta be a szavát. Mert mézesmázos beszéddel kezdődött. Az ÁEH vezetői többször hangsúlyozták, hogy ama 57/22-es számú törvényerejű rendelet órá és Ordassra nem vonatkozik, őket az új hatalom is elismeri püspöknek. Persze hogy nem így történt.

Az viszont nagyon fáj neki, hogy egyházi emberek gerinctelenül viselkedtek. A forradalom utáni megtorlás megtalálta a maga egyházi segítőit. Van, aki nevét adja ehhez, van, aki a háttérben szervezkedik. Azokra a lelkészekre gondol, akik ezekben a hetekben szó szerint a másik oldalra kerültek. Az egyház és az állam közötti sorsdöntő tárgyalásokon ugyanis nem a legitim egyházvezetés, hanem az az ellen működő állami küldöttség oldalán foglaltak helyet. Mások szorgosan körmölték ügynöki jelentésüket.

Zsebéből néhány papírlapot vesz elő. Titkáráról kapta, akire a pecsétet és a

ÉGTÁJOLÓ

kulcsokat bírta. Az indigóval sokszorosított – névtelen – pamflet egyebek mellett Scholz Lászlónak, a MELE (Magyarhoni Evangélikus Lelkészek Egyesülete) „bánom” beszédét próbálja nevétségessé tenni.

„Hogy is fogalmazott akkor Laci?” – tűnődik magában. Szinte szó szerint felszínre törnek benne azok a kataritikus mondatok: „Akinek van megbánnivalója, menjen oda a társához vagy a püspökéhez, vagy álljon a lelkesi munkaközösség elé, és könnyítsen a lelkén. Visszatekintve az elmúlt hat-nyolc évre, ilyesféle vallomásoknak kell hangozniuk: »Besűgő voltam, följelenttem lelkészársaimat, befekettettem őket: bánom.« »Pozíciót, hatalmat szerettem, kihasználva a konjunktúrát: bánom.« (...) »Nem mondtam igazat, és tudtam, hogy nem mondom igazat, de nem mertem másképp szólni: bánom.«

Keserűen állapítja meg magában, hogy a pamflet a lelkészek közösségéből oly módon új csúfot, hogy a mozaikszó ilyen feloldásait adja: »Már Egyszer Leégtek Egyenként» és »Mégint Esztelenül Leégnek Együtt», valamint »Mindig Esztelenül Lefetyelnek Együtt». A kataritikus ha-

tást pedig ezzel a hazugsággal próbálja kioltani: »A gyónást (...) kizárólag a püspöknek lehet elrebegni, aki ezeket a titkokat nyolc éve várja.« A tábort lelkészként a Don-kanyart is megjárt Schulek Tibor szájába pedig így adja a BÁNOM szót: »Bús Álnok Náccikkal Osztozom Megint».

Dühösen elteszi a gépelt szöveget. Arra gondol, hogy hasonló rosszindulat vezérelte azokat, akik visszavonulását kívánták, mondván, hogy személye és magatartása zavarja az állam és az egyház viszonyát. Ezzel egyidejűleg ki is mondták, hogy újra Vető Lajost akarják püspöknek, aki pedig, évtizedes szervilizmus után, ezt írta 1956. november 1-jén kelt lemondó levelében: »Magyar népünk és különösen hős ifjúságunk világraszóló dicsőséges küzdelemmel leverte magáról a bilincseket, s most függetlenül és szabadon rendezi hazánk ügyeit. Egyházközségeinkről is lehullottak a rabság bilincsei, melyekkel az elmúlt évtizedben céltudatosan, az egyházi vezetők segítségével akarták elsorvasztani. (...) Az említett démonikus erők uralma népünk és egyházközségeink felett ezekben a napokban szemmel láthatóan megszűnt.»

Alig több mint egy évvel e nyilatkozat után Vető Lajos elfogadta az állam ajánlatát, és késznek mutatkozott a visszatérésre. »Ennek érdekében most már végérvényesen el kellett mozdítani engem» – gondolja Túróczy keserűen. Majd felidézi magában, ahogyan az előző héten – november 29-én – Grmák Károly az Állami Egyházügyi Hivatal megbízásából, miniszteri biztosként viselkedett az egyház

Üllői úti irodáiban. Leveleket csak az ő jelenlétében volt szabad felbontani, válasz csak az ő ellenjegyzésével volt küldhető. Grmák egyébként derék cipészinas volt, mielőtt az ÁEH szolgálatába szegődött volna. A két püspök, Túróczy és Ordass teljes passzivitást jelentett be.

Győrhez közeledek a vonat. Élénken élnek benne a délelőtti eseményei. Mihályfi Ernő egyetemes felügyelő a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Művelődési Minisztériumába hívta, ahol is közölte vele: az állam nem őt, hanem Vető Lajost tekinti az Északi Egyházkerület püspökének. Ezzel immár harmadszor is félreállították. Jelezte Mihályfinak, hogy az intézkedést súlyos egyházi sérelemnek tartja, ám ellene nem látít, és jögfentartással elhagyja a püspöki hivatalát.

A gözmozdony fűtatásai is jelzik, hogy a vonat a győri állomáshoz érkezett. Szedelőzködni kezd. Az ablakon kinézve megállapítja, hogy már teljesen besötétedett, és mindent sűrű köd borít.

Éppen ötven évvel ezelőtt történt, ne felejtjük el.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Vallási témájú gyerekkönyvek – széles kínálat karácsony előtt

Karácsony közeledtével fellendülés érzékelhető a vallási témájú gyerekkönyvek piacán, a keresztény kiadók más típusú kiadványaikhoz képest jelentős példányszámban és választékban adják közre a kisebbeknek szóló könyveket – derült ki az MTI által készített piaci körképből.

Kétezer példányban fogyott el három hét alatt a *Szent Erzsébet* életéről szóló, *Magyarország rózsája* című könyv, amelyet a Szent István Társulat jelentetett meg. Ez azért is figyelemre méltó adat, mert a gyerekkönyvpiacra túlkínálat mutatkozik – mondta *Kindermann Győző*, a hat éven felüli gyerekeknek szóló kötet szerzője a távirati irodának.

A pannonhalmi Bencés Kiadó ugyancsak a Szent Erzsébet jubileumi év alkalmából adta ki új kötetét *Varga Mátyas* bencés szerzetes összeállításában és *Schmal Róza* grafikáival. A Szent Erzsébetről szóló kiadvány egy sorozat része, amelyben korábban *Szent Mártonnól* és *Szent Istvánról* jelentettek meg könyvet – közölte *Ress Lászlóné*, a kiadó ügyintézője.

Az Új Ember Kiadó kínálatában szerepel *Leszkai András* Moha bácsi meséi című sorozatának utolsó, 11. kötete. Az *Eredmény és ráadás* címet viselő könyvben az akaraterő, az önfegyelem, a tisztesség és a tisztességtelenség, a hatalmaskodás és a megbocsátás fogalmával találkozhatnak a törpék történetén keresztül a gyerekek. A kiadó daloskönyvet is megjelentetett a Márton Áron Kiadóval közösen *Ujjongj az Úrnak* címmel, amelyben a zsoltárok szövegét népdalokba bújtatták a gyerekek számára – mondta *Schlitter Zsófia*, a kiadó hirdetés-szerzője.

A Kecskeméti működő katolikus Korda Kiadó papok és hitoktatók által írt, nem közvetlenül vallási témájú, fiataloknak szóló könyveket adott közre.

Ilyen *Nemeshegyi Péter* *Furulyája* című írása, amely a jó és a rossz küzdelméről, egy kamasz fiú és lány kapcsolatáról és a szeretetről szól. *Pajor András* *Kamaszkör* című munkája fiatal hittanok történeteinek keresztül mutatja be az élet legkülönbözőbb kérdéseit, buktatóit, a fiatalok viszonyulását hithez, szülőkhöz, barátokhoz, művészetekhez. Szintén *Pajor András* műve a *Ne lépj a vadvirágra!* című kötet, amely tizenévesek számára rövid történetekben dolgozza fel a bűntudatot, a reményt és a féltékenység élményét.

A Luther Kiadó az *Evangelikus Élet* című hetilap gyermekeknek szóló írásait adta közre a *Gyermekvár* című kétkötetes kiadványában. A kötetekben a kisebbek többek között *Albert* és *Pongrác* lovagról olvashatnak, akik teljesítik a bibliai történetekhez kapcsolódó próbákat, és együtt megtalálják a Tudás erdejében levő várat. A *Gyermekvárban* minden írást egy-egy hozzá kapcsolódó rejtvény követ – olvasható a kiadványról szóló ismertetésben.

A református Kálvin János Kiadó ifjúsági regényt jelentetett meg *Ficsomé Kapus Mónika* tollából a *Középső* címmel, amelyben három testvér közül a középsőnek a hányatott sorsát tárja az olvasók elé.

Szintén a Kálvin János Kiadó jelentette meg *Laura Blanco – Silvia Carbonelli* *Erények és értékek* című könyvét, amelyben játékok, gyermekfoglalkozások és elgondolkodtató kérdések szerepelnek az év ötvenkét hetére elosztva. A kiadó összegzése szerint a könyv segítséget ad a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához, és megismerteti őket az öröm, barátság, megbocsátás, szeretet, bátorság, közösségvállalás, tisztesség, egyenesség, hála fogalmával.

► MTI

Gyülekezeti- munkatárs-jelöltek munkában

Hetvenöt, az ország különböző tájairól érkezett evangélikus gyülekezetmunkatárs-jelölt kezdte meg a felkészülést a családlátogatás felelős szolgálatára a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban november 23. és 25. között. Tizennygy előadás segítette őket ebben a munkában. A negyvenórás tanfolyam február 15–17. között folytatódik.

■ SZEBIK IMRE

FOTÓ: TURI ATTILA

Református gyülekezeti munkatársak találkozója

Miért nem képes áttörni az egyház a kommunikáció falait? – ez a tudatosan provokatív választott téma állt a református értelmiségi gyülekezeti munkatársak negyedik találkozásának középpontjában. Az összejövetel a Református Közéleti és Kulturális Központ rendezésében zajlott november 24-én a Magyarországi Református Egyház Zsinatának tanácstermében. Az első előadó, Széles Gábor – a Magyar Hírlap és az Echo Tv tulajdonosa (képpünkön az első sorban balra) – a magyarországi média jelenéről és jövőjéről beszélt. A délelőtti másik főelőadást – „Vallásszerű média, avagy a siketek párbeszéde” címmel – Boróka Gábor (a harmadik sorban), a Heti Válasz főszerkesztő-lapigazgatója tartotta, Galsi Árpád, a Kálvin Kiadó igazgatóhelyettese pedig a „Boldog, aki olvassa...” címet viselő, a Biblia éve 2008 programsorozat gyülekezeti ünnepléséhez segítséget nyújtó ötlet-tárat mutatta be az egybegyűlteknek.

■ VITÁLIS JUDIT

FOTÓ: BOTTA DENES

Ószövetségi regény a békességért

Ha evangélikus templom falai között héber szó hallik, értelmén túli művészi élményt jelent. Legalábbis ez tükröződött a zsúfolásig telt békásmegyéri gyülekezeti teremben ülők arcán, amikor november 18-án, vasárnap *Schweitzer József* nyugalmazott országos főrabbi és *Salamon Pál* író párbeszédét hallgatták feszült figyelemmel. A két írástudó Ábrahám nyelven kezdett egymással vitatkozni, az ígért földjét megidéző akusztikus teret teremtve. Az okot erre *Salamon Pál* *Ábrahám fia* című könyvének megjelenése adta.

„1992 november 6-án – akkor kezdtem el írni a Sorel-házat – csak azt írom meg, amit nem tudok nem megírni. Vagyis azt, ami személyes sorsomat vagy a vesztély felé tántorgó fajtámat, az embert érinti” – mondta az író. Könyvének főhőse Zakariás, avagy Saul ben Solomon, hiszen életrajzi ihletésű kulcsregényről van szó. A hős a világban pusztító gyűlölet miéjtjére keresi a választ Magyarországon és New Yorkban, Izraelben és a Csendes-óceán szigetein, miközben a

bibliai korba képzelet magát, ahonnan az ősi vétek ered, egyenesen Izsák bőrébe. Magáról szól az író a könyv ambivalens történeteiben, melyek közül a békásmegyéri alkalmon a fia feláldozására kész apa drámája kavart parázs vitát az ábrahám engedelmségről.

Vajon Isten parancsának minden körülmények között szabad alávetni magunkat? Schweitzer rabbi a Tóra emberáldozat elleni fejezeteként beszélt a történetről, melyben a bizalomra épülő feltétlen engedelmség szükségszerűen maga után vonja az isteni irgalmat. A zsidó ember számára ez az élet értelme. *Salamon Pál* szerint az Örökkévaló azért teremtett önálló tudatot az embernek, hogy azután használja azt, hiszen Isten nevében érkezhettek hamis próféták is. *Bitó László* orvoskutató – aki a vívódást *Abraham és Izsák* című regényében szintén feldolgozta – elképzelhetetlennek tartja, hogy az áldozati parancs a Teremtőtől származhatott – miért is tenné próbára azt, amiről mindent tud –; a köznönség soraiból *Bitó* szenvedélyesen vont a kétségbe az ősatya hitét. Ahányan összegyűltek, annyiféleképpen gondolkodtak hangosan az ősi legenda üzenetéről, de abban a békességben, amiért végsőképpen a könyv született.

■ DONÁTH MIRJAM

Egyházmegyei ifjúsági nap Debrecenben

Egyházmegyei ifjúsági napot szervezett a Debreceni Evangélikus Egyházközség november 17-én. Témája a környezetvédelem volt.

A hagyományteremtő szándékkal életre hívott alkalom résztvevői nyíregyházi, debreceni, kölcei, valamint nagyváradai fiatalok voltak, akiket izgalmas programokkal vártak a szervezők. Így például a teremtés ünnepi istentisztelet után – amely alatt taizéi énekek hangzottak el, és melynek liturgiája az Európai Keresztény Környezetvédelmi Szervezet ajánlását követte – csoportbeszélgetésekre, a „kálvinista Róma” ódon kollégiumát is érintő városnézésre is sor került. A megmozdulás mottója a következő volt: „A teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgátságától Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára.” (Róm 8,21)

Az ifjúsági nap tematikája, alapon-

dolata annak a kérdéskörnek a vizsgálata volt, hogy a keresztény embernek van-e extra kötelessége a természet védelmével, a környezet megóvásával kapcsolatban, és ha igen, konkrétan milyen lehetőségek nyílnak erre. *Réz-Nagy Zoltán* lelkész képmeditációjában a közismert „irgalmas samaritánus” történetet mint szimbólumrendszer elemzette: a Jerikóba igyekvő, de időközben rablótámadás áldozatává esett, földön fekvő, megvert és kifosztott félholtat az emberiség által kollektíve tönkretett világgé vált vagy akár – példának okáért – egy állatként is lehet értelmezni.

A már említett csoportbeszélgetések témái a következők voltak: ökológiai lábnyom, egészséges életmód keresztény szemmel, halál utáni lét, illetve a teremtéstörténet bibliai értelmezése, mely egy keresztény ember számára plusz feladatot is jelent, hiszen a teremtéstörté-

netben is megjelenik az a hitvallás, teológiai hozzáállás, mely a környezet megóvására szólít fel.

A remek találkozási „felületként” szolgáló ifjúsági nap az *Égőgő* gospelkórus nagy sikerű koncertjével ért véget. *Gáncs Tamás* lelkész, a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye ifjúsági referense, az ifjúsági nap szülőatyja a következőképpen nyilatkozott erről: „A keresztény egyházaknak szükségük van olyan témák megtalálására, amelyek mentén képesek dialógust kezdeményezni azokkal, akik nem ebben a számunkra magától értetődő, egyházhoz közeli környezetben szocializálódtak. Azt gondolom, hogy mind a környezetvédelem, mind a könnyűzene ilyen kapcsolódási pont lehet, főleg a fiatalabb generációk számára.”

A szervezők reményei szerint: folytatás következik...

■ SZILVÁSI DIÁNA

FOTÓ: BOTTA DENES

A Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség tudományos emlékülést rendezett *Ján Kollár* egykori pesti lelkész halálának 155. évfordulójára november 24-én. A konferencia elnöke *Gyivicsán Anna*, az ELTE professzora volt, a referátumokat *id. Fabiny Tibor* nyugalmazott egyháztörténész, *Kiss Szemán Róbert* (ELTE), *Miloš Kovačka* és *Augustin Matovčík* (képpünkön), a Matica slovenská munkatársai (Martin, Turócszentmárton, Szlovákia), *Kovács Anna* (Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, Békéscsaba), *Matus László* (Evangélikus Országos Levéltár) és *Gregor Papucsek* költő (Budapest) tartották. Köszöntötte a konferenciát *Milóš Klátik*, a Szlovákiai Evangélikus Egyház egyetemes püspöke, illetve képviseltette magát a szlovák nagykövetség, valamint Mosóc és Garamszeg küldöttsége is.

FOTÓ: BOTTA DENES

A Keresztyén Értelmségi Fórum vendége volt *dr. Lévai Anikó*, aki *Szolgálat a szolgálatban – Beszámoló a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálatról* címmel tartott előadást november 26-án a zsúfolásig telt budahegyvidéki evangélikus templomban.

Csongor és Tünde

Vörösmarty Mihály drámai költeménye az Evangélium Színházban

Írásunk elején nyomban feltehetjük az örök kérdést: drámai költemény, tündérvígjáték vagy mesedráma a *Csongor és Tünde*? Mind a három, de ha a rendező külön hangsúlyokat keres a műben, akkor *Vörösmartyinak* a lét és a nemlét kérdéséről vallott filozófiája erősödik fel; ha a színpadra állító úgy véli, a szövegből kibontható varázslat a fontos leendő nézői számára, akkor a mű csodaelemait nyomatékosítja.

Udvaros Béla drámai költeményként fogalmazta színpadra Vörösmarty halhatatlan színművét. Cselekvésének mozgatórugója feltehetően a számos Csongor és Tünde-variáció lehető leghívebb megragadása volt; hűség Vörösmartyhoz, ragaszkodás a klasszikus színház eleganciájához és értékeihez.

Az Evangélium Színház színpadi tere is arra készítette a rendezőt, hogy a *Csongor és Tünde* számos megjelenítési lehetősége közül a kamaraábrázolást válassza. Ez magával vonta a mesés elemek alkalmazásának mérséklését. Példaként említhető, hogy a tündérfal valóban jelzésszerűen, apró, karácsonyi díszítőlámpákkal keltette a csoda illúzióját, Mirigy „átváltozásait” trükkös kendők-fátylak szolgálták, a rendezés bölcsen kerülte a légből röpködő sült galamb és az ugyancsak furfangos színpadi gépezettel száll-dostatható nemtők megjelenítését. Rendezői erény továbbá, hogy a cselekmény három – égi, földi és pokolbéli – színternek technikai változtatásai roppant egyszerűen, minden várható bűvészkedés nélkül mentek végbe.

Ugyanakkor egy csoda varázslatos megformálásában eredetileg alkotott Udvaros; az Éj (nevezik Éj királynőjének is) misztikus arccal, testetlenül és piramiszerűen táguló, az éj homályába simuló, mechanikusan mozgatható bábuként tekintett a nézőkre, elmondva gyönyörű monológiát, amelynek foglalatoként „rövid gyönyörök kurta évi”-t jöendőli a földi szerelemre vágyó tündérlánynak. Az Éj-monológ bábuserű megjelenítője Udvaros Dorottya volt, akinek színészi kvalitásai a gesztusok nélküli arc- és „hangjáték”-ban tetőztek.

Sokan szeszélyesnek ítélik Vörösmarty cselekményvezetését, ami persze vitatható. Udvaros Béla is hitt abban, hogy a látszólag egymástól távol eső elemek egymás mellé rendezhetők. Ilyen például a Kalmár, a Fejedelem, a Tudós második megjelenése abban a pillanatban, amikor Csongor boldogságkeresése még nem kecsegtet reményekkel. A hármast három férfiúja családottan, megverten, az örültség kiábrándultán mondja el monológiát a földi „üdlak” nyomorúságairól.

Udvaros Vörösmarty-tisztelete a szöveg gondozásában is tetten érhető. A költői sorok olykor-olykor túlaradók, rendezői kéz kellett ahhoz, hogy minél élvezetesebb legyen a cselekmény, jobban érvényesüljön a mű drámaisága, humora, iróniája, jellemfestő ereje. Ebből következően színészei nem szavaltak – bár tiszteletben tartották a verses dráma rímeit, csengéseit –, hanem replikáztak. A monológokat nem pátozzal, hanem a nézők figyelmét is bevonva a szöveg értésébe, tűnődve adták elő. E rendezői akarat pózoktól mentessé, gördülékennyé tette az előadást, más szóval a statikusnak tetsző szövegrészek jó ritmusban váltakoztak a gyorsabb, mozgalmassabb textusokkal.

A Csongor és Tünde hálás és igen megbecsült szerepe – ezt minden színész tudja – távolról sem a két címszereplőé. A Tündérvígjáték a földi boldogságig eljutó Tünde a sajátos, vörösmarty dramaturgia következményeként romantikus szövegvilágban vívódik. A dráma örvénylésében inkább sodródik, pedig célja nagyon világos. Lass Bea tündérlány aranyzóke hajával, kék szemével, lágy, sóvárgó hangjával hagyományos Tündét állított élénk. Az alakítás belső tartalmát illetően a tündérvilágtól való makacs menekülése mintha passzívabb lett volna a kelleténél. A földi szerelem ígérete gyönyörökben is megtéveszt, ezt a finom vágyat Lass Bea

– talán kora miatt? – nem tudta érzékelteni.

Csongor a tökéletes idealista, a valóban sodródó hős. Keresi az élet értelmét, de minden elszánás nélkül. Egy dologban aktív: Tündérvígjáték megvalósításában. Naiv és könnyen rászédhető. Oly elszántan keresi a tündérlányt, hogy még a Tünde képében megjelenő varázslat lányalakot is vakon követi. Csongor miután minden országot, messze tartományt bejárt, és csalódott a földi létben, nemcsak Tün-

FOTO: MILOS JÓZSEF

dét vágyja, hanem az „üdlakot” is. O. Szabó Soma egy kamasz Csongor. Ez tulajdonképpen nem negatív minősítés, hanem egy játékfelfogás értékelése. Ez az ifjú hős a kamasz érzelmi romlatlanságával vágyódik Tünde után, a szerelem romantikus, testiségétől távol eső hevületével. O. Szabó Soma szépen beszél, jó a hangulata, kitűnő a mozgása, ám a reagálóképessége még nem tökéletes. Pár év múlva érett Csongort köszönhetünk alakításá nyomán.

A Csongor és Tünde truvájszerepe Mirigy. A hálás feladatot Szoboszlai Éva kapta. A darab cselekményét irányító boszorkánynak igen sok arca van. Szoboszlai Éva – lehet, hogy különös a fogalmazás – szép boszorkány volt. Különösen az első részben. Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert a sablonrendezésekben általában rútt szokott lenni Mirigy, míg más felfogásban bohóc öregasszonyt szoktak belőle formálni. Ne feledjük: Mirigy önsorsrontó irigy nő, aki jóvátételként lánya boldogságát ajánlja fel a jövendő életnek. Szoboszlai Éva ezt a Mirigyét állította élénk, növelve az újszerű, igényes boszorkányalakítások sorát.

Balga is szerencsés szerep. A furfangos, földművelő, iparos ember égi és pokolbéli dolgokban járhat. De a szerelemben is „csak” realista. Vörösmarty legkarakteresebb alakja, telve humorral, jókedvvel. O. Szabó István – az együttesben kiemelkedően – mit sem törődve rímmel, verslútketéssel, élő prózában tréfálkozik-mókázik, mintha székely leány lenne valamelyik Tamási Áron-

Az Evangélium Színház 1990 őszi alakult Udvaros Béla vezetésével. Az akkor hatvanöt esztendősszínházi szakember, aki korábban már egy fél tucat magyar színházban tette le névjegyét, nem kisebb feladatra vállalkozott, mint egy új színház megalapítása, amely a hazai színházi palettán új, friss színt képvisel. A protestáns egyházak támogatásával végül is olyan teátrum létesült, amely minőségével és a magyar drámaírók legjobb műveivel szolgálta a jó erkölcsöt, az emberi tisztességet, katarzist kínálva az újonnan alakuló nézőtábornak. A törekvést egyebek között Tamási Áron, Németh László, Illyés Gyula, Sík Sándor, Hubay Miklós – s legutóbb Vörösmarty Mihály – drámái emelték magas művészi rangra. Udvaros Béla, a színházalapító – tizennyolc év múltával – e rendezésével búcsúzott együttesétől és az Evangélium Színházról.

■ P. L.

vígjátékban. Jobbára neki köszönhető az előadás lendülete, a váltások ritmusa.

Az Ilmát alakító Buzogány Márta – elődeitől eltérően – nem tenyeres-talpas „Böskét” vitt színre, hanem egy intellektuális polgárasszonyt, aki a földi és tündérvilág közötti habitust elegyítve korábbi „státuszából” kiemelkedett. A felfogás újszerű és érdekes.

Az idősebbek emlékezetében él talán, hogy a Kalmár, a Fejedelmet, a Tudóst általában vezető színészek játszották.

Ugyanis e szerepek Vörösmarty világfelfogását, filozófiai nézeteit tükrözik, fontos volt tehát, hogy a darab „tartópillérei” nagy színészek kezébe kerüljenek. Udvaros Béla választásában nem csalódhattunk. Mucsi Sándor mint Kalmár a zsebében csörgő pénzzel mutatta meg, hogy nála „hol van a tündérvilág”, a Fejedelem, Bitskey Tibor remek fogalmazásában, gögösen a saját világaként jelölte ki a tündérvilág, a Tudós (Bánffy György) pedig a tündérvilágot a költők, a költészet birodalmába utalta. A három vándor második színi lépése megrázó volt; szerepbéli önszertését, meghasonlását mindhárom színész drámai erővel ábrázolta, különösen Bánffy György alakítása volt megrendítő.

Játékoság dolgában a *Csongor és Tünde* lelke a három ördögfióka. E három figurának is számos megfogalmazása él a magyar színházművészetben. Általában a viháncoló, bolondozó, a játékos, a teljesen laza, a sok-sok ötlettel operáló ördögfióka-felfogás szokott nyerni. Farkas Tamás (Kurrah), Gyurin Zsolt (Berreh) és Szabó-Lencz Péter (Duzzog) hancurozásai fergetegek, ám kicsit komolyak voltak. Ráerősített erre a zord „ördögjelmez”, a fekete-vörös színnel megalkotott – egyebekben jeles munkának tekinthető – maskaraköltmény. A boszorkány megkötözése és földön vonszolása nem illet a játék stílusába, horrorszerű volt.

Ledért Martin Adél személyesítette meg, ízléssel és visszafogottan. A bukott lány jelmeze klasszikusan esztétikus volt, más előadások mind jelmezben, mind a figura megjelenítésében általában félreértették a ledérség fogalmát. Érintve a jelmezkészítés témakörét, örömmel regisztrálhatjuk, hogy Huros Anna Mária jelmezei több mint pompások voltak, tökéletesen illeszkedtek a rendező klasszikus koncepciójához. A díszletek a rendezés kamarajellegét követték, közülük is kiemelkedő volt a csodakút.

Huzella Péter zenéje különösen az Éj királynő monológiájának drámaiságát erősítette. A művész énekesként, mint jelenetváltó dalos is közreműködött szép reneszánsz jelmezben, bár Vörösmarty azt írta drámai költeménye elé: „A pogány kúnok idejéből”.

Záróakkordként talán megkockáztatható: az Udvaros Béla által színre vitt *Csongor és Tünde* előkelő helyet foglal el az eddigi rendezések hosszú sorában.

■ PÁRKÁNY LÁSZLÓ

További előadások: december 8., 15., szombat este 7 óra; november 25., december 2., 9., vasárnap délután 4 óra

Szabadon szárnyalni

Plakátpályázatot nyertek a békéscsabai gimnazisták

► **Evangelikus oktatási intézmény diákjai érték el az első helyezést egy európai uniós plakátpályázat hazai fordulóján. A pályázatot az Európai Bizottság írta ki Az Európai Unió a megkülönböztetés ellen címmel a tagországokban élő gyerekek és serdülők számára, két korcsoportban, a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség európai éve keretében. A Békéscsabai Evangelikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulóiból álló, korcsoportjában győztes csapat egyik tagja, Sárík Zsanett telefonon válaszolt kérdéseinkre.**

– Pontosan ki és milyen céllal hirdette meg a versenyt?

– Franco Frattini, az uniós igazságügyért, szabadságjogokért és biztonságért felelős biztosa, az Európai Bizottság alelnöke írta ki július 30-án, az itthoni verseny pedig a debreceni Úton Egyesület lebonyolításában zajlott. A pályázat célja az volt, hogy felhívja az európai fiatalok figyelmét az EU-n belül a hátrányos megkülönböztetés felszámolása érdekében tett erőfeszítésekre.

– Hogyan értesültetek erről a lehetőségről?

– Felkészítő tanárunk, Kéri Gáspár szövegét olvastuk.

– Kikből állt a csapatotok?

– A kiírás szerint a versenyzők két korcsoportban – 12–14 évesek és 15–18 évesek –, legalább négy-négy fős csapatokban indulhattak. Mi – Kondor Nóra, Molnár Kata, Szabó Mariann és én – a második korcsoportba tartozunk. Hazánkban a két korcsolyában összesen több mint háromszáz pályaművet nyújtottak be a kért A/2-es méretben.

– Úgy tudom, tőled ered a plakát ötlete...

– Egy, a szobámban lévő kép „ihlette”, amely egy halat ábrázol. Erről jutott eszembe, hogy mi lenne, ha az esélyegyenlőtlenséget nem csupán emberek szerepeltetésével szimbolizálnánk, hanem ember- és állatalakokkal jelenítenénk meg. A fotómontázsunkon látható galambok utalhatnak az uniós államaira, de arra is, hogy nekik megadatott a repülés képessége, ellenben az embernek nem, holott ő is szeretne szárnyalni.

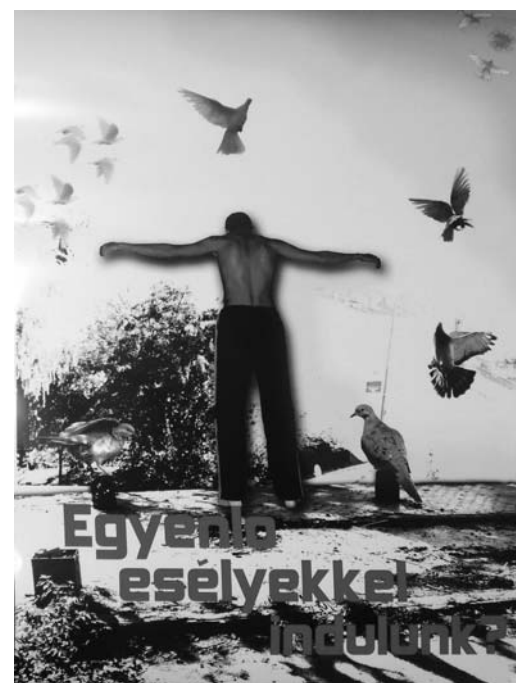
– Mikor volt és hogyan zajlott a díjátadás?

– November 20-án, a gyermekjogok nemzetközi napján vehettük át a díjat Budapesten. Targyneredményeket kaptunk, eleget tehetünk egy ebédmeghívásnak, és várt ránk egy-egy, a Szépművészeti Múzeumba szóló belépőjegy is.

– Mivel ez egy uniós pályázat, lesz még egy nemzetközi forduló is. A lap olvasóival együtt sok sikert kívánunk mindannyiútoknak, és reméljük, hogy most már nincs más hátra, mint várni, mikor indulhattok Brüsszelbe...

– Valóban, a nemzeti szinten díjazott művek újabb válogatáson vesznek majd részt. Ezután a korcsoportonként a három-három díjazott csapat jutalomként Brüsszelben tölthet három napot december 15. és 17. között. Remélem, mi is közöttük leszünk, és megnevezhetjük az ottani uniós intézményeket, valamint az európai díjátadón találkozhatunk Franco Frattinivel. Egyébként a legjobb plakátok felkerülnek majd az internetre, és a későbbiekben felhasználhatják őket Európában a hátrányos megkülönböztetés elleni kampányokban.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

A *Bach közelében* című mesélő hangversenysorozat első részére került sor a Budapesti Vonások és a Lutheránia énekharaszttel november 24-én délelőtt a budapesti Szent Margit Gimnáziumban, délután pedig a Budapest-Fasori Evangelikus Gimnázium dísztermében. A sorozat keretében a négy alkalomra szóló bérlettel rendelkező érdeklődők Johann Sebastian Bach életével ismerkedhetnek meg kantátaik keresztül. Az alkalmon mesél és vezényel dr. Kamp Salamon. Botta Dénes felvétele a fasori gimnáziumban készült. (A bérlet még megrendelhető 30/256-0270-es telefonszámon vagy a lk@budapestivonások.hu címen.)

HIRDETÉS

Meghívó

Az *Egy csepp emberség esték* újabb alkalmára, valamint a Luther Kiadó gondozásában megjelent, *Egy csepp emberség esték* című könyv bemutatójára kerül sor december 13-án, csütörtökön 16 órakor. Helyszín: Budapest V., Erzsébet tér, Gödör Klub.

A találkozó programja: Könyvbemutató • Egy csepp beszélgetések • Ének, zene, vers • Művészeti alkotások bemutatása, árverezés • Társasági program. Háziaszony: Lengyel Anna. Házigazda: Rados Péter. Rendező: Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány. Az alapítvány kuratóriumának elnöke: Galambos Ádám.

► A Luther Kiadó adventi könyvvására keretében 2007. december 1. és 23. között 10-50%-os kedvezménytel árúsítjuk kiadványainkat. A kedvezményeket igénybe vehetik kedves olvasóink **könyvesboltunkban** (Budapest VIII. kerület, Üllői út 24. – nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9 és 18 óra, szombaton 9 és 13 óra között), **elektronikus könyvesboltunkban** (<http://bolt.lutheran.hu>), illetve levélben, faxon és e-mailben **elküldött megrendelés** esetén is (cím: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu). A kedvezmény a 2007. december 23-ig címünkre beérkezett megrendelésekre érvényes. Ötezer forint feletti vásárlás esetén a postaköltséget is átvállaljuk.

CSENDES PERCEK

Útmutató 2008

140 oldal – olvasmányokkal 212 oldal, 119×163 mm, kartonált 310 Ft, illetve 520 Ft

Evangélikus naptár 2008

242 oldal, 142×197 mm, kartonált 690 Ft

Rados Péter (szerk.):

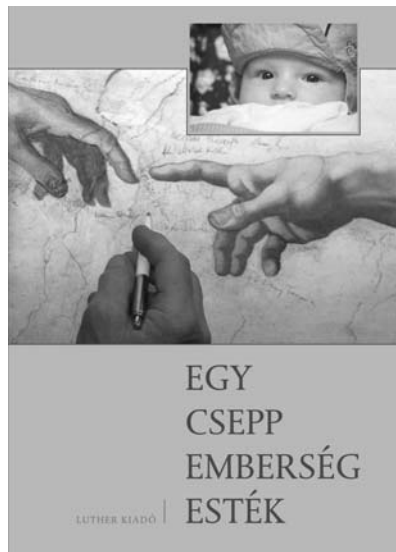
Egy csepp emberség esték

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány segítségével *Lengyel Anna* és *Rados Péter* elindította az *Egy csepp emberség* esték nevű rendezvénysorozatot, amelyen a két házigazda továbbra is megszólaltatja mindazokat, akik saját emberségük lelki-szellemi gazdagságából valami fontosat ki szeretnének fejteni, és meg szeretnék osztani embertársaikkal.

Az *Egy csepp emberség esték* a társadalom széles palettájáról szólaltatja meg a legkülönbözőbb területeken tevékenykedő embereket. Írók, költők, képzőművészek, irodalom- és művészettörténészek, jogászok, orvosok, természettudósok, lelkészek, előadóművészek, újságírók, sportolók, egyetemi hallgatók stb. beszéltek életvezérlő elveikről, világszemléletükről, életfilozófiájukról – az emberség lényegének és jelenségeinek megannyi, egy-egy csepp egyedi és megismételhetetlen aspektusáról.

Ebben a kötetben az olvasók már nemcsak az egy-egy csepp emberség legkülönbözőbb kifejezési formáival gazdagodhatnak, hanem a rendezvényeken készült bőséges képanyag révén a tartalmas, színvonalas kulturális töltekezést biztosító *Egy csepp emberség esték* felemelő és derűs hangulatvilágába is betekintést nyerhetnek.

216 oldal, keménytáblás, 164×235 mm 2295 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **ÚJRA MEGJELENT Fényforrás – Tíz karácsonyi szó a léleknek**

A tenyerünkben hordozhatjuk a karácsonyi szavakat, egy-egy napig legalább. Az ünnepen jobban fáj azoknak a hiánya, akik már nincsenek velünk. Kétségtelenül fájdalmas az egyedüllet és a magány is, de egy szikrányi fény eljuthat hozzánk ezekről a lapokról, az imádságokból. De lecsendesítheti az ünnepen sokszor minden ok nélkül feltörő családi perpatvart és veszekedést is egy kis lelki csendesség. Esetleg visszahív buktató, veszélyes utakról. Vagy csupán hosszú idő után ismét törődünk a lelkiünkkel... 64 oldal, 150×210 mm, irkafűzött 790 Ft 711 Ft

Szabó Lajos (szerk.):

Lélegetvétel – Kilenc nap a léleknek 52 oldal, 150×210 mm, irkafűzött 790 Ft 711 Ft

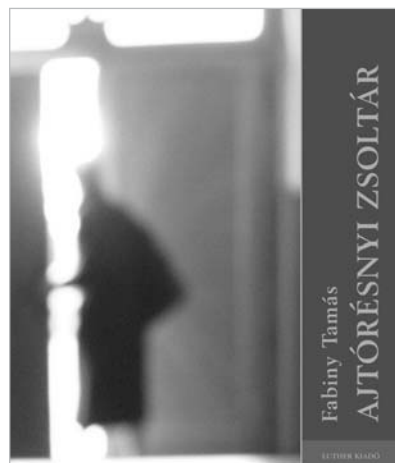
Szabó Lajos (szerk.):

Jelzőtűz – Tizenegy bátorító szó 112 oldal, 150×210 mm, kartonált 890 Ft 801 Ft

Fabiny Tamás: **Ajtórésnyi zsolnár**

A szerző a hagyományos formákkal némileg szakítva fogalmazza meg gondolatait hitről és kételyről, útkeresésről és megérkezésről, magáról és másokról – és legfőképpen arról az Istenről, akihez kisfiúként a „Tessék mondani, tegezhetlek?” kérdéssel lépünk oda. Aki elolvassa ezt a kis könyvet, az megérti az addig bizonyára talányos címet. Az ajtóres egyaránt utal az alkalomszerűsége, a szüntelen küszöbön állásra, valamint arra, hogy valaki érkezik. Az *Ajtórésnyi zsolnár* című kötetet elsősorban fiataloknak, illetve mindazoknak ajánljuk, akik az Istenről való beszéd és az Istenhez szóló imádság új formanyelvét keresik.

192 oldal, kartonált, 133×157 mm, 1100 Ft 1098 Ft

Zászkaliczky Zsuzsanna (szerk.):

Tarisznyakönyv – Polgár Rózsa kárpítjai versekkel

80 oldal, keménytáblás, 164×164 mm, 1680 Ft 1512 Ft

Jer, örvendjünk, keresztyének!

Áhítatok minden napra *Luther* írásából. 440 oldal, 124×189 mm, kartonált 590 Ft 235 Ft

Johann Gyula (szerk.): **Nyitott ajtó I-II.**

A kötetben hetvenkét evangélikus teológushallgató áhítatait közöljük; olyan fiatalokat, akik küldetésükre készülve gondolnak meditációikkal, imádságaikkal a földi vándorúton velük együtt haladóokra. 233 és 228 oldal, 140×196 mm, kartonált 940 Ft és 940 Ft 564 és 564 Ft

Szemerei Gábor: **Belső szoba – Meditatív, predikatív versek, faplasztikák, vallomások**

134 oldal, 148×210 mm, kartonált 1300 Ft 780 Ft

Szemerei Gábor:

„Serdüljetez éhozzám”

Gyermekversek nem csak felnőtteknek 136 oldal, 148×210 mm, kartonált 1300 Ft 1040 Ft

Juliana Ray: **Jövevények és vándorok**

A monarchia békés éveitől háborún, a kommunista érában és az emigráción keresztül vezet egy család három nemzedékének igaz története. Középpontjában az író édesanyja, Sári mama áll, a kedves, békés, szellemes asszony, akinek a lelkierőjét a viszonyok nem törték meg: időskorában új otthonra talált Angliában. 197 oldal, 120×165 mm, kartonált 200 Ft 100 Ft

Szalay Tamás:

Uram, igéd örökké megmarad

112 oldal, 109×196 mm, kartonált 360 Ft 180 Ft

Veled egy életen át!

A könyv segítségével kíván lenni a jegyesoktatásban a lelkészeknek és a házastársaknak egyaránt; elkíséri az olvasót a felnőtté válás korszakától az időskorig, a párvalasztás örömetől az özvegyesség fájdalmas állapotáig. 108 oldal, 120×185 mm, kartonált 260 Ft 130 Ft

IGEHIRDETÉS-KÖTETEK

Scholz László:

Az evangélium Pál szerint

148 oldal, 168×238 mm, kartonált 350 Ft 275 Ft

Scholz László: **Érted is, amit olvasol?**

Huszonkilenc apostoli ige szól a Krisztusban nyert új életéről. 48 oldal, 147×201 mm, kartonált 130 Ft 75 Ft

Scholz László: **Jézussal egy asztalnál**

Evangélizációs igehirdetések 36 oldal, 147×201 mm, kartonált 120 Ft 60 Ft

Gémes István: **Hiszek**

A könyv Gémes Istvánnak az Apostoli hitvallásról szóló huszonkét igehirdetését tartalmazza. A kötetet a szerző egy tanulmányal zárja, amelyben megpróbálja megmagyarázni az utat a „názáreti Jézustól az Apostoli hitvallásig”. 124 oldal, 141×218 mm, kartonált 320 Ft 160 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **Hullámhossz**

A kötetben evangélikus lelkészeknek az egyházi esztendő ünnepeire szóló igehirdetéseit olvashatjuk. 305 oldal, 168×237 mm, kartonált 1600 Ft 800 Ft

ISMERETTERJESZTÉS

Fabiny Tibor: **A Magyarországi**

Evangélikus Egyház rövid története

(Angol és német nyelven is kapható.) 96 oldal, 145×200 mm, irkafűzött 310 Ft 155 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **Ablaknyitás**

E felnőttoktatási segédanyag alapvető szándéka szerint közérthetően tárgyalja az egyház alapvető kérdéseit (a Biblia, a szentségek, a keresztyén spiritualitás, az egyházi ünnepek, a teremtettség és a keresztyén ember viszonya stb.). 412 oldal, 166×238 mm, kartonált 2300 Ft 1380 Ft

Gernot Friedrich: **Fényképezőgéppel és Bibliával a Szovjetunióban**

Az utazáskedvelő türiingiai lelkész és képzett énekes, Gernot Friedrich kalandos utakon látogatott meg keresztyén gyülekezeteket vonattal, autóbusszal, kerékpárral, gyalog és stoppal, hogy beszélgetésekkel, ajándék Bibliákkal, prédikációkkal és énekléssel építsen ki kapcsolatokat az egykori Szovjetunió területén élő keresztyénekkal. Útjai során a rendőrség és az államvédelmi titkosszolgálat megfigyeléseit kellett elviselnie, akadályait humorral és trükkökkel kikerülnie. A szerző sok fényképpel dokumentálja beszámolóját arról a korról, amikor a keleti tömbben meg vesélyes volt valakinek magát keresztyénekké vallania. Ez a könyv a felejtés ellen született. 212 oldal, 115×180 mm, kartonált 790 Ft 711 Ft

Luther Márton, a reformátor

A 2006 szeptemberében-októberében Budapesten is megrendezett Luther-kiállítás segédanyagaként jelent meg a kiállításvezető magyar nyelven. Benne a reformátor rövid életrajzát, illetve számos dokumentum, festmény és fénykép színes reprodukcióit is megtaláljuk. 76 oldal, 190×284 mm, kartonált 1195 Ft 956 Ft

Dedinszky Gyula: **A Biblia néprajza**

124 oldal, 142×196 mm, kartonált 180 Ft 90 Ft

Bálintné Kis Beáta: **A garamut hangja – Négy év Pápua Új-Guineában**

194 oldal, 150×220 mm, kartonált 880 Ft 440 Ft

Gottfried Voigt:

Bevezetés az egyház tanításába

156 oldal, 148×209 mm, kartonált 350 Ft 275 Ft

Káté – **Evangélikus keresztyén hitünk rövid összefoglalása**

111 oldal, 115×200 mm, kartonált 250 Ft 125 Ft

Zászkaliczky Zsuzsanna (szerk.):

„Együtt az ország népével” – Evangélikusok 1956-ban

136 oldal, 220×220 mm, kartonált 1700 Ft 1360 Ft

Gémes István: **Hungari et Transylvani**

Kárpát-medencei egyetemjárók Tübingenben (1523–1918) 166 oldal, 139×195 mm, kartonált 950 Ft 475 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **Mérlegen a lelkész**

(Gyülekezetpedagógiai Füzetek 2.)

A kötet mindazok kedves olvasmánya lehet, akik szeretnének elgondolkozni a lelkészi pályáról napjainkban. Ajánljuk gyülekezeti csoportoknak közös feldolgozásra, hogy a gyülekezeti tagok jobban megértsék lelképásztoruk életét és munkáját. 168 oldal, 150×222 mm, kartonált 750 Ft 375 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **Kezed rajtunk**

(Gyülekezetpedagógiai Füzetek 3.)

Ez a füzet szeretne őszintén szembenézni a gyakorlati élet területén a konfirmáció kérdéseivel, helyzetével. A kiadvány célja csendben, Isten színe előtt újragondolni a tradícióból még ma is nagyon erősen táplálkozó konfirmációi gyakorlatunkat, a sikereket és a kudarcokat. 160 oldal, 150×221 mm, kartonált 650 Ft 325 Ft

Szabó Lajos (szerk.): **Biztos, védett kikötő**

– **A szent és a profán korunk egyházművészetének tükrében** (Gyülekezetpedagógiai Füzetek 4.)

Zene, irodalom, építészet és teológia találkozásán túl lelkészek válaszolnak a kérdésre: mit értek, ha belépek a templomba? 200 oldal, 150×222 mm, kartonált 1360 Ft 780 Ft

Csepreg 1621–1996

A füzet az evangélikus Csepreg feldúlása, 1621-ben elhunytak emlékére tartott ökumenikus istentiszteletre készült. Tartalmazza az ott elhangzott előadásokat is. 44 oldal, 125×179 mm, kartonált 190 Ft 85 Ft

Gémes István: **Igen, Atyám!**

Régóta vitatott kérdés, hogy Jézus tudott-e előre a rá váró végről, és ha igen, akkor miként vélekedett róla. Ebben a füzetben a szerző kísérletet tesz arra, hogy Jézus véleményét magából Krisztus igehirdetéséből bontsa ki. 112 oldal, 100×140 mm, kartonált 260 Ft 182 Ft

Levelek Európának

A *Melanchthon* születésének 500. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi vándorkiállításához készült katalógus, amely a kiállítás tematikája szerint ismerteti a reformátor-humanista Melanchthon életét és munkásságát. 76 oldal, 209×269 mm, kartonált 600 Ft 300 Ft

Sólyom Jenő (szerk.): **A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete az ezredfordulón 2000–2001**

504 oldal, 165×235 mm, kartonált 1400 Ft 1440 Ft

Detre János (szerk.): **Őrállók**

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete gyülekezeteinek története 588 oldal, 165×238 mm, kartonált 3360 Ft 2688 Ft

HITTANOKTATÁS, GYERMEKMUNKA, GYERMEKKÖNYVEK

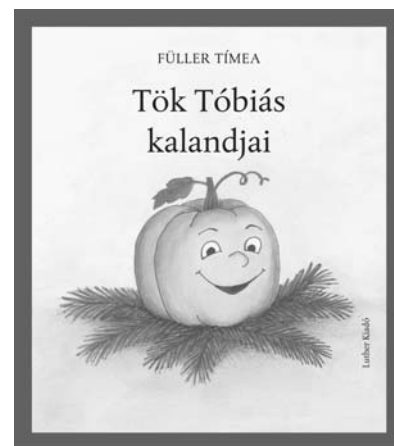
Tamminen–Vesa–Pyysiäinen:

Hogyan tanítsunk hittant? – Vallásdidaktika

228 oldal, 168×228 mm, kötött 1400 Ft 700 Ft

Filler Tímea: **Tök Tóbiás kalandjai**

Kicsoda Tök Tóbiás, és hogyan kerül az adventi koszorúra? Kik lesznek a barátai, és milyen kalandokban lesz része, mire eléri a szenteste? S ami talán a legfontosabb kérdés: ki mivel tudja leginkább az Urat szolgálni? Mindezekre választ ad *Filler Tímea* elbűvölően tanulságos és mulatságos története, amelyet *Jenes Katalin* bájos illusztrációi tesznek még élvezetesebbé kicsinyek és felnőttek számára egyaránt. 32 oldal, 155×180 mm, irkafűzött 960 Ft 864 Ft

Boda Zsuzsa: **Gyermekvár 1–2.**

142×196 mm, 56 és 60 o., irkafűzött 960 Ft 864 Ft (füzetként, külön is rendelhető)

Boda Zsuzsa: **Bohócos társasjáték**

A társasjáték kiválóan alkalmas bármely korosztály számára a hittanórán tanult ismeretek gyakorlására, összefoglalására, ismétlésére. A játékosoknak kártyákon szereplő meghatározások alapján kell bibliai személyeket és tárgyakat felismerniük. Jutalmul a játékműzön levő bohócs pontyok helyezett, különböző pontértékű lapocskák járnak. Az nyer, aki a végére a legtöbb pontot gyűjtötte össze. Vegyes korosztályú csoportokban is alkalmazható, mint ahogy a létszám sem befolyásolja a játéklehetőséget. 1 db játékműz, 48 db kártya, játékleírás 1060 Ft 954 Ft

ÉNEK ÉS ZENE

Evangélikus énekeskönyv

808 oldal, vászonkötés nagy: 122×166 mm, kicsi: 85×119 mm nagy: 1600 Ft 1280 Ft, kicsi: 1050 Ft 840 Ft

Evangélikus istentisztelet – Gyülekezeti liturgikus könyv

808 oldal, vászonkötés 612 oldal, 122×166 mm, vászonkötés 990 Ft 891 Ft

Evangélikus korálkönyv

172 oldal, 275×205 mm, vászonkötés 700 Ft 350 Ft

DR. RONCZ BÉLA

280 éves az aszódi evangélikus gimnázium

► **Aszód a Galga völgyében, Budapesttől negyven kilométerre, az M3-as autópálya közelében fekszik. Lakóinak száma 6500 fő. Közúti, vasúti csomópont. A település első írásos említése 1404-ből való. A 18. század elején a Podmaniczky család szlovák ajkú, evangélikus vallású jobbágyokat telepített ide. A 18. század közepétől számottevő zsidó és német bevándorlás segítette a város iparosodását. 1761-ben mezővárosi rangot kapott. A jelenleg is működő magyarországi evangélikus középiskolák sorában – a soproni után – a legrégebbi az aszódi.**

Evangélikus elődeink kétszáznyolcvan évvel ezelőtt, 1727-ben döntöttek az aszódi evangélikus iskola alapításáról, és egy évvel később meg is indult a tanítás. De hogyan is kezdődött mindez?

Iskolázott város

A középkort követően Magyarországon a közélet hivatalos nyelve a latin volt; e nyelv ismerete nélkül nem lehetett magasabb hivatali funkciót vagy egyházi pozíciót betölteni. A társadalmi felemelkedés egyedüli lehetőségét – a szegényebb rétegek számára is – az iskola jelentette. (Ez a megállapítás kétszáznyolcvan év után is időszerűnek tűnik.) A latin nyelv elsajátítása magas szintű humán műveltség megszerzését biztosította. Ez volt az alapja Aszód lendületes fejlődésének.

Az 1931-ben átadott gimnáziumi épület

A település az 1700-as évek elején rohamos fejlődésnek indult, jelentős paraszti, iparos- és kereskedőréteggel rendelkezett. Nagy volt az igény helyben működő iskolákra. Ebben a században az elemi és középfokú oktatás egyházi irányítás alatt folyt, az egyházaknak külön-külön voltak alsó- és középfokú iskoláik. Kezdetben az elemi iskola és a latin iskola egy épületben működött. Az elemiben írni, olvasni, számolni tanítottak, ez hároméves volt. Utána latin nyelven folyt az oktatás hat éven keresztül, ennek keretében felsőbb tanulmányokra készítettek fel a diákokat.

Az 1727-ben megalakult Pest megyei esperességnek szüksége volt megfelelő értelmiségi utánpótlásra (pap, tanító, kántor), illetve olyan iskolára, amely ezt részben biztosította. Az iskolaalapítás egyik legfontosabb feltétele egy olyan tehetséges evangélikus világi vezető volt, mint például Podmaniczky János, aki nemcsak akarta, hanem jelentős anyagi áldozattal létre is hozta ezt az iskolát. Az aszódi latin iskolában olyan magisz-

terek tanítottak, akik az anyanyelvi oktatáson kívül járatosak voltak a latin nyelvben, különféle tudományokban, többségük kezdetben lelkész képzéssel is rendelkezett. Sokan külföldi egyetemeken szereztek végzettséget.

A schola latina – Petőfi Sándor is itt tanult

1912-től főgimnáziummá fejlődött az addigi algimnázium. Három évvel később felvette Petőfi Sándor nevét. Az intézmény régi termei egyre kevésbé tudták kielégíteni a növekvő igényeket, így új épületre volt szükség, amely 1931-ben készült el, Schulek János tervei szerint; dr. Raffay Sándor evangélikus püspök avatta fel.

Lelkészek, tanítók, tanárok, orvosok, jogászok, mérnökök alapozták meg tudásukat Aszódon: Kiss István, Sárkány Sámuel, Zelenka Pál püspökök aszódi diákok voltak. Dr. Magyar János egyetemi tanár, Tuschák Róbert akadémikus, a műszaki tudományok doktora, Király Béla gépészmérnök, a műszaki tudományok kandidátusa, Plathy Pál egyetemi tanár, a műszaki tudományok doktora, Falu Tamás író, Moravcsik Emil orvosprofesszor, Moravcsik Géza zeneakadémiai tanár, Rezessy László tanszékvezető főiskolai tanár (ének-zene), Huszárik Zoltán és Sára Sándor filmrendezők, Pauló Lajos, a Magyar Televízió rendezője és még nagyon sok ismert és elismert ember ült egykor az aszódi evangélikus gimnázium padjain. Számos lelkész említi életrajzában szeretettel az aszódi diákeveket: Chugyik Pál, Bogyó Géza, Drenyovszky János, Gubcsó Pál, Garami Lajos, Hernád Tibor, Keken András, Torda Gyula, Zsemberovszky János és sokan mások.

A katedrán sokoldalúan képzett, kiváló tanárok álltak. Az író-költő Csengey Gusztáv, a Petőfi-kutató Osvath Gedeon, a földrajztudós Chovan Sámuel, a zenészeket nevelő Haberehm Gusztáv, a szlovákiai

németek településtörténeti kutatásával foglalkozó dr. Gréb Gyula, a festőművész Richly Emil és Schéner Mihály.

Tekintélyes névsor

Az intézmény az elmúlt évszázadok alatt a Galga völgyének oktatási-nevelési központjává lett, ahol vallási hovatartozás nélkül fogadták a környék, de a távolabbi települések tanulni vágyó, tehetséges fiataljait is. Mint tudjuk, az iskola 1835–38 között a fiatal Petőfi Sándor számára is meghatározó volt, elsősorban a tudós tanár, igazgató Koren István személyiségén keresztül.

Mivel 1930-ban épült iskolájának épületét az evangélikus egyház nem kapta vissza, újat kellett építeni. Az 1994. augusztus 26-i alapkötetét követően 1997 szeptemberére készült el a Nagy Tamás Ybl-díjas építész által megálmodott új gimnázium, melyet dr. Harmati Béla püspök szeptember 6-án istentisztelet keretében avatott fel.

Az elképzelések valóra váltak, hazánk és egyházunk egyik legkorszerűbb középiskolája lett az aszódi. A 21. századi elvárásoknak megfelelő szaktantermek (biológia, kémia, fizika, számítástechnika, idegen nyelv) mellett minden igényt kielégítő könyvtár, százötven férőhelyes díszterem és száznyolcvan személyes étterem is helyet kapott az épületben.

2002 májusában épült fel a tornacsarnok, ezt D. Székely Imre püspök avatta fel. Szeptembertől angol és német nyelvű, emelt szintű képzés indult felmenő rendszerben a 9. évfolyamon. Ugyanennek a tanévnek az elején készült el a tetőtérben öt – több célra felhasználható – tanterem, amelyek az intézmény folyamatosan bővülő nyelvi képzéseit (angol, német) szolgálják.

Valóra vált álmok

2003-ban megépült a hatvan férőhelyes kollégium, amely a messzebről bejáró diákok elhelyezésén túl a testvériskolák diákjai és tanárai számára is korszerű elszállásolást tud nyújtani az országjáró kirándulások során.

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

„Aki nem ismeri múltját, annak nincs jövője” – ismerős a közmondás. Ennek szellemében jött létre az iskolatörténeti múzeum. (A múzeumot előkészítő munkában és folyamatos működtetésében elvülhetetlen érdemeket szerzett Drexler Győző nyugdíjas muzeológus, 1947-ben érettségizett öregdiák.)

Az immár kétszáznyolcvan éves aszódi evangélikus gimnázium a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott, keresztény szellemben nevelő intézmény. Fő tevékenysége a sikeres egyetemi, főiskolai tanulmányokra való felkészítés, használható nyelvtudás nyújtása és a valódi értékek elfogadására való nevelés.

A nyolc és négy évfolyamos képzésben jelenleg hétszáz tanuló vesz részt. A 24 osztályban 57 pedagógus, lelkész és hittanár végzi az oktató-nevelő munkát.

A hétfői áhítatok, a heti két hittanóra, az egyházi alkalmak és ünnepek, a csendesnapok, a karácsonyi ökumenikus istentisztelet – úrvacsora, áldozás – egyaránt elősegítik a keresztény értékrend elfogadását, vállalását, a hitben való erősödést, a szereteten alapuló emberi kapcsolatokat építését.

A 7–8. évfolyamon valamennyi diák tanul latin nyelvet is, tisztelve az ősi schola latina emléke előtt, elsajátítva a klasszikus műveltséget, illetve a modern nyelvek tanulásához szükséges általános nyelvtani ismereteket. A tanulói igényeknek és a továbbtanulási irányoknak megfelelően az utolsó két évfolyamon valamennyi közmesteri tárgyból, valamint rajzból és testnevelésből felsőfokú tanulmányokra felkészítő fakultációs foglalkozásokra van lehetőség.

A sportkörü foglalkozások, az ének-karri tevékenység, a különböző szakkörökben (matematika, fizika, kémia, fotó, rajz, kézműves, színjátszó) folyó munka sokoldalúan segíti a diákok képességeinek kibontakoztatását, értékeinek felszínre hozását, önismeretük kialakítását.

Dióhéjban így foglalható össze az aszódi evangélikus gimnázium története. Ez volt a múlt, s ilyen lett a jelen. De ebben az iskolák egyre inkább sanyargató világunkban van-e jövő, s milyen lehet a jövő?

Van jövő, de abban a megújulás képessége a legfontosabb. Megújulás nem csupán a bevált hagyományos képzési formákban (nyolcosztályos, négyosztályos, emelt szintű nyelvi képzés), hanem szüntelen megújulás a hitben, a szeretetben is... Ami az oktatás reformját illeti, aszódi iskolánk egyik kitérési pontja lehet a szakképzés bevezetése, majd a választható felsőfokú szakképzések szélesítése.

Ennek első lépését – az ideai tanévtől már az intézmény új neve is jelzi: az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma, Szakképző Iskolája és Kollégiuma.

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az igazgató kézfogással köszönti az iskola új tanulóit

Az 1997-ben felszentelt aszódi evangélikus gimnázium

Mária Erzsébetnél

Felettebbvaló méltóságú volt, aki látogattott, tudniillik Mária; de ah! kit látogattott? Egy jó akaratú ugyan, de sok lelki ínségek alatt sínlődő asszonyt, egy árnyékos törvény papjának hitves társát, egy szent, de eredendő bűnben s férfiúi segítség által fogantatott s vétekbe eshető gyermeknek, Jánosnak anyját, azaz Erzsébetet, kinek szentsége annyival alábbvaló volt Máriának szentségénél, mennyivel alábbvaló a sár az arannyal; kinek méltósága annyival kisebb volt Máriának méltóságánál, mennyivel kisebb valamely csekély értékű ember világbíró Sándornál; kinek böcsössége annyival csekélyebb Máriának böcsösségénél, mennyivel csekélyebb egy közönséges kő a drága gyémántnál; kinek nagysága annyival alacsonyab Mária nagyságánál, mennyivel alacsonyab a csipkebokor a fenyő- vagy gyertyánfánál és egy kis dombocskó ama Noé bárkáját megállító arméniai hegyek magosságánál. – Ezt látogatta meg Mária, ehhez fáradott, ezért sietett, és ugyan a hegyes helyeken, közép nyárban, nem kocsin, hanem gyalog. Nem csudálatos alázatosság-e ez? (...)

Másik rendbéli alázatosság, melyet ma Mária mutatott, abban vagon, hogy elérvén nagy fáradva a hegyes városba és bémenvén Zakariás házába, nem várta, hogy Erzsébet köszöntse s csókolja őtet előbb, nem várta, hogy a szokott becsületet előbb Erzsébet cselekedje, hanem mielőtt a háza bélépett, szólni sem hagyván Erzsébetet, köszönté Erzsébetet. Ebben mely csudálatos alázatosságot követett legyen el Mária, hosszasan nem mutogatom,

hanem kevéssel megérvén, azt akarom, hogy itt észre vegyék, hogy mikor mi valamely nálunknál sokkal alábbvaló emberhez fáradunk, és ugyan nemhogy valamit kérnénk tőle, hanem csak teljességgel látogatás s vizsgáztatás kedvéért, ekkor megkívánjuk vagy legalább megkívánhatjuk, hogy előbb ő köszöntsen bennünket, és legalább azt

gasztalás kedvéért; mégsem akart úgy cselekedni, mégsem akart előbb becsületet venni, hanem, mintha ahhoz hasonló vagy annál alábbvaló vagy nem csupán látogatni s vizsgáztatni, hanem valamit kérni jövé lett volna, első tesz Erzsébetnek tiszteletet, első szólítja, első köszönti. Oh, csudálatos alázatosság s alázatos csudálatosság! Csudáld azért, oh, keresztény lélek, ezt és dicsőítsd és magasztald, mert valóban szokatlan és csudálatos.

Harmadik rendbéli csudálatos dolgot azt tette máli látogatásában Mária, hogy mindazokat a felséges dicsérteket, melyeket neki mondott Szent Erzsébet, egyedül Istenre háritotta, egyedül Istennek tulajdonította, egyedül annak adta. Azért, midőn dicséri Szent Erzsébet, hogy az ő köszöntésére röpdősött örömeiben méhében a gyermek, nem szól semmit, hanem azt mondja szívében: Magasztalja az én lelkem az Urat! Midőn köszönti Szent Erzsébet, hogy az ő jelenlétére bétele Szentlélekkel, hallgat, és lélekben ismét azt kiáltja: Áldott vagy te az asszonyi állatok között, s áldott a te méhednek gyümölcse s a többi. El nem rejthetvén belső alázatos indulatit, ő is felkiált, és nemcsak szívvel, hanem szóval is ezen alázatos szókra fakad: Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendezzen az üdvözítő Istenemben! (...)

(1801)

■ SIMON MÁTÉ

Forrás: Lukácsy Sándor (szerk.): Nagykarácsony, kiskarácsony. Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999.

Csegöldi festő: Mária látogatása Erzsébetnél (1450 körül) – festmény az esztergomi Keresztény Múzeumban

mondja: Isten hozta kegyelmedet, örvendek, hogy láthatom s a többi; s azután szólítjuk meg őtet, s azután teszünk becsületet neki. Mária is hasonlóképpen cselekedhetett volna Erzsébettel, mivel (amint feljebb hallottatok) sokkal főbb, nagyobb, érdemesb volt annál, nem is ment azért, hogy tőle valamit kérne, hanem egyedül látogatás és vi-

Színes karácsonyi készülődés

Egyházunk életében fontos szerepet töltenek be a színek – gondoljunk csak a liturgikus színekre. Néhány napja az egyik levelezőlistán az volt a kérdés, hogy a szentesti istentiszteleten még a lilá oltárterítőt díszítse-e az oltárt, vagy már átváltunk a hivatalos hagyomány szerinti fehérre. Többen voltak azon a nézetem, hogy elég a bűnbánat színe, hiszen ez még csak a várakozás ideje. Az eljövendő Úr születésének igazi ünnepe a nálunk is egyre inkább terjedő éjfél-istentisztelet; vagy karácsony ünnepe, azaz december 25-e az öröm kiteljesedéseinek ideje.

Egyre több helyről hallom: „Nálunk az idej karácsony kék-ezüst vagy arany-piros, vagy csak piros, esetleg színes lesz.” Ezek a megállapítások arra utalnak, hogy idén a karácsonyfa díszítésénél ezeket a színeket használják majd. Ilyen lesz a szaloncukor, íztől függetlenül, ilyenek lesznek a díszek, és az asztalterítő is ehhez harmonizál. Fontosak a színek!

Fokozhatjuk ezt még tovább. Egy nagy bevásárlóközpont egyik üzletében szeptember vége óta áll egy feldíszített karácsonyfa. Persze lehetne arról is írni, hogy miért ilyen régóta, de e kérdés fölött elsiklik az ember, amikor végignézi ezen a szemet gyönyörködtető, de a lelket felborzoló fán. A műanyag fenyő

ugyanis fehér színű. (Ez még a jobbik variáció – láttam már rózsaszínt is!) A díszek pedig feketék. A lélekborzoló után azonban megértem a mondanivalót így, advent elején.

Vigyázz, ember! Könnyen lesz a hosszú – és egyre hosszabb – ráfutásból elsikkadó ünnep, fekete karácsony. Hiszen nem lesz más, mint a fáradtság, a nehezen, sokszor hiteltelre vásárolt dúsítás az ajándékok és ételek között. Miközben Isten Fia közeledik felénk, mi, belefáradva a külsőleges előkészületekbe, igazi betlehemiékké válunk: nem vesszük észre meglátogatásunk idejét, minden más fontosabb lesz, és betelik nemcsak a lakásunk, hanem a szívünk is a világ dolgaival. Újra csak kívül marad a Megváltó!

Itt van advent, a készülődés, a bűnbánat, a magunkba nézés ideje. Még időben jön a felszólítás: Vigyázz! Nem a te emberfeletti küszködésed, erőlködésed a lényeges, hanem az, hogy tárva legyen az ajtó a Megérkező előtt.

Amíg mi nem tudunk mást, csak lilát meg feketét, addig a karácsonyt Isten készíti el, hogy legyen életünk zöld fával reménykeltő, arany díszelt dicsőséget zengő, ezüstös angyalénekek csengő, szeretet-pirossal melengető, hófehér újat kezdő.

■ KOCZOR GYÖRGY

„Húsvétig tart a karácsony...” – svéd ének Tótfalusi István fordításában (fotópályázatunkra érkezett kép)

Kedves Gyerekek!

► Utolsó részéhez érkezünk mostani sorozatunknak. Ebben Albert és Pongrác lovaggal kelthettek útra, hogy legyőzzék a hétfejű sárkányt, amely elfoglalta a Tudás erdejében található várat. A két nemes lovag minden alkalommal úgy próbálta meg teljesíteni ezt a feladatot, hogy egy-egy, valamilyen Bibliához kapcsolódó feladványt adott a sárkánynak. Ezeket a rejtvényeket ti is megoldhattátok. A helyes megfejtéseket – akár egybe összegyűjtve – küldjétek el a szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul a sorozathoz kapcsolódó játékot kaphattok.

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

hogy a hetedik fej nehezen oldja meg a betűrejtvényeket. Készítsünk hát neki egyet!

Így is tettek. A sárkány, amint megkapta kihívóitól a feladatot, azonnal nekiállt. Két napjába telt, mire eljutott a megoldásig. A végére azonban már csak annyi ereje maradt, hogy elolvassa az elrejtett üzenetet, és végkimerülésben kimúlt.

Albert és Pongrác lovag ujjongott örömeiben, hogy sikerült megszabadítania a Tudás erdejében levő várat a hétfejű sárkánytól. Miután körbejárták belül az épületet, és ellenőrizték, hogy nem esett-e súlyos károsodás a várban a megszállás alatt, lóra pattantak, és hazasiettek, hogy minél előbb elújságolják Szakáll királynak a győzelem híret.

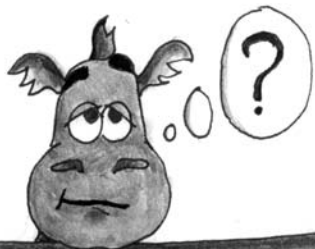
Ha függőleges irányban kihúzzátok az alábbi szavakat a táblából, és helyes sorrendben összeolvassátok a megmaradtakat, megtudjátok, hogy mit üzent a két lovag a sárkánynak. (Mindegyik betű csak egy-egy szóhoz tartozik.)

viadal, tudás, baj, nem, lovak, sok, erdő, király, félj, hisz, fél, Biblia, hír, kiabál, sikere, ló, tanítvány, feladat, elbújik, terved, harc, megoldani, a, hétfejű, és, lovakok

7.

Egy madár-csicscsergéstől hangos reggelen Pongrác így szól lovatársához:
– Nos, nemes barátom, már csak egy fej legyőzése maradt hátra.

– Igen, de ő a végsőkhig fog küzdeni – felelte Albert. – Nem fogja magát hagyni.
– De mi sem hagyjuk magunkat, és visszazerezük tőle a várat!
– És van is valami terved, hogyan?
– Szakáll király kémei azt jelentették,

S	L	E	H	S	F	M	L	H	E	L	
O	O	E	L	I	E	E	O	E	R	O	
K	V	L	B	R	K	L	G	G	T	D	V
H	A	S	Ú	A	E	A	O	Y	F	Ö	A
A	G	Á	É	T	R	D	L	Ö	E	V	K
R	O	R	I	A	E	A	D	Z	É	Á	H
C	K	K	N	M	T	A	T	Ü	R	I	
V	B	A	A	I	K	N	Ü	T	K	S	
I	I	N	T	E	I	I	N	E	I	Z	
A	B	Y	U	V	N	A	F	K	R	R	Ú
D	L	B	D	A	K	B	E	N	V	A	É
A	I	A	A	N	E	A	L	E	E	L	R
L	A	É	S	Y	S	L	É	M	D	Y	A

HETI ÚTRAVALÓ

Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas. (Zak 9,9)

Advent első hetében az Útmutató reggeli és heti igéi azt hirdetik: Istened érkezik hozzád! A most kezdődő új egyházi esztendőben a Liturgikus könyvből, az ünnepnapok bevezető zsolttárvései közül idézzük egy-egy kulcsmondatot. A nyitány legyen a mi fohászkodásunk: „Vezess hűségesen, és taníts engem, mert te vagy szabadító Istenem.” (Zsolt 25,5, LK) Alkalmanként az új Gyülekezeti liturgikus könyv (GyLK) kincseiből is szemelgetünk. S Luther Márton élő tanítását a jövőben sem nélkülözhetjük (a „Jer, örvendjünk, keresztények!” című áhítatoskönyvből): „Királyod eljön hozzád, s elkezd benned a jót. Nem te keresed őt, hanem ő téged. Nem te találod meg őt, hanem ő téged. Hited is tőle van, nem magadból, és ha ő nem jön, te ugyancsak kívül maradsz.” Ezért „öltözzék magatokra az Úr Jézus Krisztust...” (Róm 13,14) Az apostol felhívja a figyelmet: „...most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívókké lettünk...” (Róm 13,11) Az idő múlásával Krisztus visszajövele egyre közelebb kerül hozzánk – de mi is öhozzá? Mindaddig fennáll az agapé kötelezettsége: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Róm 13,9) Az Úr érkezését várva imádságunk ez legyen: „Ó, Uram, segíts meg!” (Zsolt 118,25), s mondjuk: „Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban.” (Mt 21,9) Jeruzsálemi bevonulásakor Jézus beteljesítette a Messiás eljövételéről szóló próféciákat: „...alázatos, és számaron ül (...) békét hirdet a népeknek.” (Zak 9,9b.10) Péter az üdvösségről tesz bizonyosságot: „...elméteket felkészítve legyetek józanok, és teljes bizonyossággal reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok.” (1Pt 1,13) Az Istenhez hűséges, igaz ember látja a láthatatlant, s már most a hite által él, és életet nyer, mert csak „igen-igen kevés idő, és aki eljövendő, eljön, és nem késik”. (Zsid 10,37) Ezért meghátrálás nélkül ragaszkodjunk a reménység hitvallásához! Miként kerülhetünk át Krisztus királyságába, a szentek örökségébe? Pál múlt időben fogalmaz: az Atya Isten „szabadított meg minket a sötétség hatalmából, és ő vitt át minket szeretett Fiának országába, akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata”. (Kol 1,13–14) Hogyan várjuk Urunk második eljövételét? Éberen, józanul és „védőöltözetben”: „...vegyük magunkra a hit és a szeretet páncélját és mint sisakot, az üdvösség reményességét.” (1Thessz 5,8) Királyi palást, korona és jogar helyett Jézus öltözte bíborszínű katonaköpeny, töviskorona és nádszál volt, s a köszöntés is gúnyosan hangzott: „Üdvöz légy, zsidók királya!” (Mt 27,29) Az Isten Fiának első és második érkezésekor ugyanaz az üdvözlés hangzik Jeruzsálem népe ajkán: „Áldott, aki az Úr nevében jön!” (Mt 23,39 és 21,9) Az elutasított Király ítéltre jövele az őt megváltóknak elfogadó keresztények számára az üdvösség reményességének a beteljesülését jelenti, ezért így zeng a hozsánájuk: Segíts! Ments meg! Üdvözíts! „Ádventi csendben téged várunk. / Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk!” (EÉ 148,1–3)

■ GARAI ANDRÁS

A pásztói gyülekezet november 23-i bensőséges ünnepségén dr. Fabiny Tibor nyugalmazott egyháztörténész emlékeztet meg a kétszáz éves gyülekezet múltbeli eseményeiről, Platty Iván nyugalmazott államtitkár pedig a Platty család egyházépítő szolgálatáról. Szabó András esperes felavatta a templom falán elhelyezett emléktáblát, amelyen ez a szöveg olvasható: „Evangélikus elődeink emlékére, Pásztó város 600. évfordulója alkalmából állíttatta a pásztói evangélikus gyülekezet”. Az ünnepség Németh Csaba orgonaművész koncertjével zárult.

■ -Y -R

Új épületrész a soproni középiskolában

Új épületrésszel, új tantermekkel gazdagodott a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola. A bővítést több tényező is indokolta: az öröndetesen emelkedő tanulói létszám, a speciális nevelési igényű tanulók számára tavaly elindított osztály, illetve az előkészítés fázisában lévő gyógyszeráriasszisztens-képzés jövőbeli helyigénye.

Két terem felújítására is sor került a bővítéssel párhuzamosan. A diákok és a tanárok az új tanévet már a megújult helyiségekben kezdhették, az új tantermeket pedig októberben vehették birtokba. A munkálatokat a soproni gyülekezet anyagilag támogatta.

Az új épületrészt november 20-án bensőséges ünnepség keretében szentelte fel Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke.

■ KÓCZÁN KRISZTIÁN

A SZERZŐ FELVÉTELE

HIRDETÉS

A Sylvester János Protestáns Gimnázium múlt heti hirdetését kiegészítve közli, hogy december 4-én és 5-én, kedden és szerdán 8.45 és 11.30 között nyílt napra várja az érdeklődő diákokat és szüleit. A részletes tájékoztató letölthető a <http://www.sylvester.hu> oldalról, illetve levélben vagy telefonon kérhető (SJPG, 1149 Bp., Pillangó park 3-5., I/363-2612).

ISTENTISZTELETI REND | 2007. december 2. – Budapest

Advent 1. vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: Róm 13,11-14; Mt 21,1-9. Alapige: Jer 23,5-8. Énekek: 131., 141.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Gyekiczky János; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. (úrv.) Sztójjanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.); **Óbuda, III., Dévay Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36-38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, Tóth Aladár út 2-4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (családi, úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) dr. Bácsai Károly; du. 6. Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (családi) Szántó Enikő; du. 11. (úrv.) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél II. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. (úrv.) Benkóczy Péter; **IX., Haller u. 19-21. I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 7. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél II. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpádné; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) Blázy Árpádné; du. 6. (úrv.) Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv., családi) Keczkó Pál; de. fél 12. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. (Tamás-mise, úrv.) Győri Péter Benjámin; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcséi út 32.** de. 11. (úrv., templomszentelési hálaadó) dr. Harmati Béla; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Győri Veronika; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél II. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 11.** de. fél II. (úrv.) Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél II. (úrv.) Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

„Nem akartam csak az antik világ szakembere maradni”

Karol Nandrásky nyolcvanéves

A pozsonyi evangélikus teológia ösztövétségi tanszékének egykori tanszékvezető tanára december 2-án tölti be nyolcvanadik életévét. Karol Nandrásky professzor nemcsak vendéglőadója volt egykor a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémiának, hanem szívén viselte a Pozsonyban tanuló magyarországi evangélikus hallgatók sorsát is, tanácsaival támogatta őket. A Pozsonyba látogató magyar lelkészeket nemegyszer szállás biztosításával segítette.

Karol Nandrásky Jolsván született 1927-ben. Édesapja, Ján Nandrásky olvasztárként dolgozott a Jolsva közelében fekvő Lubény öntödéjében, édesanyja, Oláh Zsuzsanna a háztartást vezette, és nevelte gyermekeit, a fiún kívül Évát és Saroltát. A gyerekek otthon vallásos nevelésben részesültek.

Karol az iskolai tanulmányait szülőfalujában kezdte. Nagy változást jelentett, amikor a bécsi paktum alapján Jolsvát Magyarországhoz csatolták. Az iskolában Remete László lett a hitoktatója 1940-től. Ő nem egyszerűen az egyházhoz, de Jézus Krisztushoz igyekezett kötni tanítványait. Remete felfigyelt Karol tehetségére, és ifjúsági bibliakör vezetésével bízta meg őt. Később gimnáziumi külömbözeti vizsgára is felkészítette, hogy tanulmányait Miskolcon, a gimnáziumban folytathassa, ahová 1944 őszén került.

A háborús események miatt itt tanulmányainak megszakítására kényszerült, és haza kellett térnie. Erre az időre visszaemlékezve így nyilatkozott: „Végtelenül hálás vagyok Istennek, hogy ta-

lálkozhattam Remete Lászlóval, egy igazi Krisztus-követővel.” A front elvonulása után a rozsnyói gimnáziumban folytatta tanulmányait, ahol 1948 júniusában kitüntetéssel érettségizett.

Középiskolásként még úgy tervezte, hogy független marad az egyháztól, s valamelyik egyetem filozófiai karára iratkozik be. Az érettségi előtt döntött úgy, hogy a teológiát választja. (Ez abban az évben történt, amikor Csehszlovákiában a kommunisták totális hatalomhoz jutottak.) E döntésében Remete László hatása érvényesült. Ez a felejtetetlen hitoktató ébresztette fel benne az érdeklődést Jézus Krisztus személyének és tanításának jobb megismerése iránt. Elhatározásának nagyon örült édesanyja, aki imádságainak meghallgatását, beteljesedését érezte fia döntésében. „A teológián az első évben úgy éreztem magam – írta Nandrásky egyik visszaemlékezésében –, mint ahogy egy vadkacsa érezheti magát a háziasított társai között.”

Négyéves teológiai tanulmányait 1952-ben kiváló eredménnyel fejezte be. Dr. Ján Chabada püspök avatta őt lelkésszé. Még annak az évnek a szeptemberétől kinevezték asszisztensnek a pozsonyi teológiai fakultás bibliai tudományok tanszékére. Hat évvel később teológiai doktori vizsgát tett, majd docensként tanított tovább.

1961. február 11-én házasságot kötött Prikyl Szilviával. Két gyermekük született: leányuk, Szulamit és fiuk, Krisztián.

1963-ban három hónapos tanulmányutat tett Szíriában, Libanonban és Jordá-

niában. Egy évvel később a fakultáson végzett munkája mellett azzal bízták meg, hogy szlovák, német és magyar nyelven istentiszteleti szolgálatokat is végezzen a pozsonyi gyülekezetben; a magyar nyelvű vasárnapi istentiszteleteken rendszeresen ő szolgált. E feladatot 1975-ig látta el. Az 1969-70-es tanév kezdetén nevezték ki a fakultás ösztövétségi tanszékére tanszékvezető tanárnak.

Karol Nandrásky teológiai, filozófiai és kulturális folyóiratokban megjelent tanulmányai és szakcikkei mellett kompendiumokat is készített *Bevezetés az Ösztövétségre, Izrael története, Ebed Jahve* címen. Exegéziseket írt a *Zsoltárok könyvéhez, Ámós, Hóseás, Jeremiás, Ézsaiás könyvéhez*. Könyvben örökölte meg egykori hitoktatója, az 1945-ben mártírrá lett Remete László emlékét. A kötet *Človek, ktorý prekračoval hranice* (Ember, aki átlépett a határon) címmel jelent meg 2006-ban.

Hetvenedik születésnapján a professzor a következőképpen nyilatkozott: „Meggyőződésem, hogy szekularizált és elanyagiasodott világunk újra az önzívízhez hasonló állapotba került, olyanba, amikor a próféták és Jézus Krisztus üzenete újra Nőé birkájává válhat, hiddá egy új korszakhoz, amikor a népek felfedezik a Biblia üzenetének lényegét. Nőé látásmódjára kell eljutnunk. Nekem a kérdésem Isten akaratának keresése és felismerése volt a jelen drámájában, ezért nem akartam csak az antik világ szakembere maradni, aki a héber szövegeket olvassa. Engem az Ösztövétség mindig a jellel, a mával kapcsolatban érdekelt. Ezért tanulmányoztam szívesen a filozófusok írásait is, akiknek a jelentetűs sokszor világosabb volt a látásuk, mint sok teológusnak.”

■ ID. CSELOVSZKY FERENC

Szlávik Mátás eperjesi teológiai professzor emlékezete

▶ **Hetven éve, 1937. december 3-án hunyt el a halle-wittenbergi egyetem aranydiplomás doktora, az eperjesi teológiai akadémia dékán-tanára, a rákosszentmihályi evangélikus egyházközség tiszteletbeli egyházatanácsosa, Szlávik Mátás.**

Életéről, munkásságáról 1938-ban több megemlékezés született. Érdemes felidézni az életút néhány jellemző állomását: német ajkú bányász szülők gyermekeként született 1860-ban Dobsinán; a Rózsnyói Evangélikus Főgimnázium után (1878) az eperjesi kollégium teológiai akadémiáján szerez diplomát (1881), majd a halle-wittenbergi egyetemen doktori fokozatot (1884); lelkésszé avatását követően harmincöt éven át az eperjesi teológia rendszeres tanszékének tanára, a teológián és a jogakadémian dogmatikát, filozófiát, etikát, művelődéstörténetet tanít (1884-1919); a cseh Theresienstadtba internálják, majd kiutasítják Eperjesről (1919); a Budapestre menekült pozsonyi és eperjesi összevont teológia tanára (1920-1923); Rákosszentmihályon aktív egyházi életet él, lelkészeket helyettesít, érettségi bizottságokban vesz részt, a Deák téri német istentiszteleteken szolgál (1920-1937). Utolsó, nagygeresdi előadásának címe: *Nehéz evangélikusnak lenni*.

A fiatalon egyetemi katedrához jutott, „hatalmas termetű fiatal professzorban sok jó törekvés és tetterő lakott”; elsősorban nem tudományos, hanem ismeretterjesztő munkásságával és sokoldalú életével alkotott maradandót (Bruckner Győző). Legméltóbban akkor emlékezhetünk rá, ha tevékenységén keresztül megmutatjuk, mi minden férhetett bele egy evangélikus értelmiségire szolgált életébe a 19-20. század fordulóján.

Szlávik Mátás a legnagyobb hatást teológiai tanárként fejtette ki – a teológia és a filozófia minden ágában hatalmas olvasottsággal és tájékozottsággal bírt. A visszaemlékezések szerint diákjainak testi, lelki és szellemi fejlődésére egyaránt gondot viselt. Ha arra gondolunk, hogy ekkor az eperjesi kollégiumhoz – teológia, jogakadémia, főgimnázium és tanítóképző – ötven tanárcafé és mintegy ezer diák tartozott, akkor különösen értékelhető az az adminisztratív munka is, amelyet a kollégium rektoraként, a teológia dékánjaként, a jogi kar

jegyzőjeként hosszabb-rövidebb ideig végzett.

Eközben tíz éven át vállalta az eperjesi magyar-német egyház lelkesi munkáját is. Rendszeresen publikált a magyar és német teológiai folyóiratokban. Csaknem valamennyi protestáns hazai szaklapban jelentek meg kisebb-nagyobb tanulmányai. Kultúrmissziós, közvetítő szolgálata szinte egyedülálló volt: folyamatosan írt recenziókat a külföldi teológiai és filozófiai irodalomról, tudományos vitákról. A magyar szemle eseményekről pedig a német lapokban közölt írásokat. Az eperjesi és Sáros vármegyei társadalmi eseményekről rendszeresen tudósított, az irodalmi Széchenyi körben gyakran tartott felolvasást. A teológusok otthonában mint felügyelő tanár a természetszeretettel oltotta bele diákjaiba: bejárta velük a Szepesség városait, falvait, a Tátrát.

A folyótonos tanulás, olvasás, tanítás, írás mellett a család és a természet töltötte ki életét. A gömöri, sárosi és szépei lapokban megjelenő írásai a magyar múlt egy folytonos felidézésre méltó korszakát őrizték meg számunkra.

Néhány cím munkái közül: *Die Reformation in Ungarn*, 1884; *A legújabb teológia történetéből*, 1887; *Bölcsészettörténet I-2.*, 1888-1889; *Keleti utamból*, 1891; *Kant etikája*, 1894; *A szabadakarat kérdéséhez*, 1896; *A legújabb katolikus reformmozgalom*, 1890; *A két protestáns vallás típus kérdéséhez*, 1914.

Szlávik Mátás 1937-ben hunyt el Budapesten. Kilenc leánygyermekének leszármazottai, unokái, dédunokái ma is közöttünk élnek. Könyvtárát, levéltári örökségét az Evangélikus Országos Könyvtárban, illetve a Levéltárban őrizték. Evangélikus múltunk jellegzetes tanáregyéniségének példáját, Szlávik Mátás emlékét evangélikus jövőnk számára is érdemes élővé tennünk.

■ H. HUBERT GABRIELLA

Zenekaraink, kórusaink az interneten

Az evangélikus linkgyűjtemény (<http://evangelikus.lap.hu>) Evangélikus zene dobozában tizenhat link kínál zenével kapcsolatos honlapokat. Az ezeken szereplő zenei stílusok majd ugyanennyire sokszínűek.

Elsőként a *Promise-nak*, ennek a koncertpódiumokon és templomok oltára előtt már fel nem lépő, de zenéjében tovább élő együttesnek a honlapját nézzük meg (www.promise.hu). Általában elmondható, hogy a zenei honlapok – talán a műfaj miatt – szépek; közülük az egyik legszebb épp a *Promise-é*. Tartalmában is kiváló: röviden olvashatunk a zenekarról, bemutatják megjelent kazettáikat, CD-iket, gyönyörködhetünk dalszövegekben; ezenkívül két interjú csakúgy felkerült a honlapra, mint a Magyar Televízió az együttesről 2005-ben készült riportfilmje. Csak remélni lehet, hogy a honlap még jó ideig elérhető lesz.

Egészen más stílust képvisel a *Lutheránia* énekkar, más a honlap (<http://lutherania.lutheran.hu>) megjelenése is. Bár az arculata szép, a mögötte használt statikus HTML-kódok feltehetően megnehezítik a szerkesztő számára a frissítést. És mégis, a *Programok* menüben már a jövő év nyaráig szerepel az énekkar programja. De nem csupán a programok tölthetők le, hanem az előadott művek szövege is; az idegen nyelvűek a fordításukkal együtt.

Az *Égőgő* gospelkórus honlapja (www.grepaly.hu/egigero) kicsit komorabbnak tűnik. Tartalmában is lehetne talán bővebb. Dalainak csupán a címe szerepel, fellépéseik közül csak az állandó alkalma időpontjait találtam meg; emellett az egyébként gazdag fotóalbumokban 2003-as képek az utolsók.

Szép küllemű a pestszentlőrinci *Új Teremtés* zenekar honlapja is (ujteremtés.lutheran.hu). Már a nyitólapon olvasható, hogy az együttes CD-je (2002-es megjelenésű) meghallgatható. Lelkese-

désem hamar lehűtötte azonban az a tény, hogy a hét közül csupán egyetlen dal linkje él, a többi sajnos hibaüzenettel lép ki. Azt pedig nem tudom, hogy az *Album* menüre kattintva mennyi ideje olvasható: „Ide jön a fotóalbumunk...”

Tetszetős, bár hagy némi kívánnivalót maga után a *Shamrock* együttes honlapja. Itt is gazdag, friss fotóalbumokat találunk, részletesen bemutatkoznak az oldalakon az együttes tagjai, találni néhány dalszöveget és a YouTube-ra feltöltött videókat.

Ugyancsak üde színfolt a *M.I.S.K.A* zenekar honlapja (miska.lutheran.hu). A cikk írásáig azonban ennek az együttesnek a dalait hallgattam, hiszen az minden oldalon elérhető. A honlapon folyamatos hírszolgálat működik, bemutatkoznak a tagok, bő képgalériát is találtam. A *Letöltés* menü alatt öt videófilm is szerepel a dalszövegek és a Magyar Katolikus Rádióban elhangzott riport hanganyaga mellett. Bár a honlap technikáján és megjelenésén biztosan javítani kellene, a *Promise-é* mellett nekem ez tetszett leginkább.

Néhány hete a kelenföldi honlapcsoport kapcsán szó volt a gyülekezet kamarazenekarának honlapjáról. A cikk megjelenése után kaptam a jelzést, hogy a

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

kritikára is figyelve ezt a honlapot is továbbfejlesztik.

A pécsi gyülekezet két zenei csoporttal szerepel a linkgyűjteményben, sajnos mind a gyülekezeti, mind a gospel-

kórus csupán egy-egy oldallal, noha minden bizonnyal bőségebb tartalmat is megérdemelnének.

A gyűjteményben és bizonyára azonkívül is még több zenei formáció honlapja érhető el; most csupán néhányat az említésre szoríthatok. Fontosnak gondolom zenekarainknak, kórusainknak az interneten való megjelenését, hiszen a jó zene hatása nagyon jelentős. A muzika istentiszteleteink és egyéb alkalmainkon is jelen van, az éneklés összefogja a közösségeket. Sokan emlegetnek minket „éneklő egyházként”, hát mutassuk is be zenei kincseinket minél bőségesebben!

ERDELYIK

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Banános kenyér

Hozzávalók: 20 dkg Rama margarin, 25 dkg akor, 3 tojás, 1 csomag vaníliás cukor, 2 érett banán, 1 csipet só, 25 dkg liszt, fél csomag sütőpor, apróra vágott dió, étcsokidarabok

Elkészítés: a felolvasztott margarinhoz adjuk a cukrot, az egész tojásokat, a vaníliás cukrot, a só, lisztet, sütőport, és

az egészet jól kikeverjük. Ezután hozzáadjuk a villával szétgyömöködött banánt, a diót és a csokidarabkákat. Kikent özgerincformába öntjük a tésztát, és előmelegített sütőben körülbelül 180 fokon addig sütjük, amíg már nem ragad a beleszúrt villára.

FOTO: BODA ZSUZSA

A BÉRES EGÉSZSÉG HUNGARIKUM PROGRAM E HAVI TÉMÁJA:
AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

Az vagy, amit megesszel?

A Béres Egészség Hungarikum Index felmérése során megkérdezték mindössze 15%-a értékelte jó vagy nagyon jó egészségi állapotúnak a magyar lakosságot, ezzel szemben a nyugat-európaiakat a résztvevők 66%-a tartotta egészségesebbnek! A különbség oka ként 18% említette a helytelen táplálkozást. Nem igazán figyelünk oda arra, mit adunk a szervezetünknek nap mint nap, ráadásul ezzel többnyire tisztában is vagyunk...

Miért nem változtatunk az egészségünk érdekében? Talán mert még mindig nem tudjuk, hogyan is kellene tudatosan táplálkoznunk. Illetve fel sem merül bennünk, hogy „mindennapi kenyereinknek” és a rossz közérzetünknek, fáradékonyságunknak vagy egyes betegségeknek közül lehet egymáshoz.

Apró lépésekkel is elindulhatunk az egészséges életformához vezető úton, hiszen már azok is eredményre vezetnek, és így könnyebben be is tudjuk tartani elhatározásunkat.

Három tipp az elinduláshoz!

1. Milyen pékárut vegyek?

A felmérés során megkérdezték a leggyakrabban fehér kenyeret, zsemlet, kiflit fogyasztanak, holott ők maguk is ezt tartják az egyik legkevésbé egészséges élelmiszernek! Próbáljunk meg a közértben egyszerűen egy polccal arébb nyúlni, és ne a fehérre, hanem a teljes kiőrlésű vagy a rozskenyeret tegyük a kosarunkba. Ezáltal több vitamint, ásványi anyagot és rostot adunk a testünknek. (Epebetegség fokozottan figyeljenek a kenyérválasztásra, náluk a barna vagy rozskenyér esetleg panaszt okozhat!)

2. Az édesség tiltólistán van?

Nincs, de éppen elegendő, ha hetente összesen kétszer-háromszor eszünk édességet (egy adag = egy szelet csoki, azaz huszonöt-harminc gramm vagy egy darab sütemény). A leg-egészségesebb, ha a csokoládék közül

az étcsokit választjuk, mert ez tartalmazza a legtöbb antioxidáns és ásványi anyagot, így véd a szív- és érrendszeri betegségektől, segíti a vérkeringést, csökkenti a magas vérnyomást. A sütemények közül pedig inkább a túrósgyümölcsös finomságokat részesítsük előnyben a krémes-habos csodákkal szemben, mert ezekben jóval több a vitamin, a szervezet számára hasznos anyag.

3. A helyes táplálkozás mellett fontos a mozgás is?

Igen! Hetente kétszer-háromszor fél óra is elegendő (a sport fontosságáról bővebben a www.beh.hu honlapon olvashatnak).

A Béres Egészség Hungarikum Program egészséges táplálkozásról szóló témájának szakértője: Györki Niké dietetikus, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének tagja.

HIRDETÉS

Meghívó „Szeretevendégségre”

Szeretevendégségre című rovatunk vezetői szeretettel hívnak és várnak mindenkit december 1-jén, advent első szombatján 10 órától egy rendhagyó író-olvasó találkozóra, melyen az ismerkedésen túl ötleteket kaphatunk a karácsonyi süteményekhez. Meghívott vendégünk a *Prima Konyha* magazin főszerkesztője, Hargitai György mesterszakács lesz. Az alkalomra, kérjük, lehetőségére szerint mindenki hozzon magával egy tányér süteményt is – természetesen a recepttel együtt. Az összejövetel helyszíne a Luther Kiadó könyvesboltja melletti nagyterem (1085 Budapest, Üllői út 24.).

HIRDETÉS

Roszk Gábor evangélikus lelkész, otthonigazgató (telefon: 20/824-7615) szeretettel várja jelentkezésüket a közelmúltban Gödöllőn igényesen megépített és megnyílt egyházi fenntartású Tessedik Sámuel Idősek Otthonába. Érdeklődni lehet még Bódiné Robotka Erika otthonvezetőnél a 20/824-7620-as telefonszámon.

HIRDETÉS

A kőszegi Békesség Háza Alapítvány megköszöni mindazoknak a támogatását, akik a 2006. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át – 198 266 forintot – az alapítványnak ajánlották fel.

Az alapítvány kuratóriuma

HIRDETÉS

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját a zuglói evangélikus gyülekezetnek a templomszentelés tizedik évfordulója alkalmából tartandó ünnepi istentiszteletre, december 2-án 11 órára. Igét hirdeti dr. Harmati Béla ny. püspök. Az istentisztelethez kapcsolódóan nyílik meg a gyülekezeti teremben a *Sólyom Irén* gobelinjeiből rendezett kiállítás. A kiállítást Polgár Rózsa Munkácsy- és Kossuth-díjas textilművész, a Széchenyi Művészeti Akadémia tagja nyitja meg. (A zuglói evangélikus templom címe: 1147 Budapest, Lőcsei út 32.)

HIRDETÉS

In memoriam Dietrich Buxtehude címmel folytatódik az orgonakoncert-sorozat a békásmegyéri evangélikus templomban. A harmadik, egyben utolsó hangversenyre december 2-án, vasárnap 18 órakor kerül sor, melyen Róth Márton orgonaművész *Dietrich Buxtehude*, valamint barátok, tanítványok és 20. századi emlékezők orgonaműveiből válogat. A belépés díjtalan; az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel vár a békásmegyéri evangélikus gyülekezet. (Cím: 1038 Budapest, Mező utca 12. Telefon/fax: 1/368-6118.)

HIRDETÉS

Kerekvilág fotókiállítás

A Mevisz-Bárka és a Látványművek Magyarország szeretettel hív *Solymos Tamás* fotóriportert és *Tekus András* hobbifotográfus *Kerekvilág – vidám tábori képek nem mindennapi helyzetekről* című fotókiállításának megnyitójára, amelyet december 4-én, kedden 18 órakor rendez a Zsóka-vár Galériában. Cím: Újpalotai Községi Ház, 1157 Budapest, Zsóka-vár u. 15. A megnyitón Pusker Éva játszik hegedűn. A kiállítás 2008. január 20-ig tekinthető meg. Bővebb információ: <http://www.mevisz.hu/kerekvilag/>.

HIRDETÉS

Meghívó

„Aki csak hallja, az is mondja: »Jöjjetek!«” (Jel 22,17)

Szeretettel meghívjuk a Magyar Evangélikus Rádiómisszió cinkotai központjának 10. születésnapja hálaadására, amely december 15-én, szombaton 10-től 16 óráig tart. Helyszín: Községi Ház, Budapest XVI., Rádió u. 32. (Megközelíthető: az Őrs vezér tere felől induló bármelyik HÉV-vel Cinkotáig, majd a cinkotai állomástól tízperces sétával; Gödöllő irányában jobbra az első utca.)

PROGRAM:

10.00: Igézhirdetés – Győri János Sámuel
10.30: Visszaemlékezés – Gáncs Péter
11.00: A korábbi és a jelenlegi szolgálat bemutatása szóban, képből, hangban – Hulej Enikő, Győre Balázs, Szabó Szilárd, Bálint Józsefné és mások
13.00: Ebéd
14.00: Köszöntő – Matti Korpiaho (Sanansaattajat – Finnország) és Tore Askildsen (NOREA – Norvégia)
14.30: Hogyan tovább? – Szeverényi János
15.30: Istentisztelet a cinkotai evangélikus templomban – dr. Harmati Béla
A nap folyamán énekkel közreműködik Lázár Attila, valamint Szemerei Gábor és családja.

December 16-án, a 10.30 órakor kezdődő nagytracsi istentiszteleten igét hirdeti Matti Korpiaho, igei köszöntőt mond Tore Askildsen.

HIRDETÉS

Czakó Gábor: 99 magyar rémmese

A magyar rémmeséket az Olvasók a múlt század nyolcvanas éve óta szívesen olvassák s élvezik: az eddigi gyűjtés négy kötetre való 77 magyar rémmesére rúg. Gyűjtés, mert a történeteket nem az író találja ki. Jönnek hozzá Magyarországról, a szomszédokból és messze idegenből, jó emberek mesélik őket. A szerző csak megfogalmazza az elbeszélést, a mondatokat szétosztja Szépasszony és barátai közt, akár az aprósüteményt, a pogácsát vagy a finom magyart, legkivált decsi bort. Az esetek a mindennapi életből érkeznek, velünk történnek, mi vagyunk ilyenek. Úgy is fölfoghatjuk, hogy ennek a gyűjtésnek a mulatságos anekdotái így, együtt korunk külső és lelki történelmének hiteles leírását adják a nép szemszögéből.

Legújabb kötetünk immár az ötödik futam, 99 friss, keserű és tanulságos darabot tartalmaz. Ezzel a kiadott beszélylék száma: 409 és fél!

Kapható a jobb könyvesboltokban és a kiadónál. Ára – csak a kiadónál! – 1800 forint, keménykötésben, lómozival. A postaköltséget – Magyarországon – a kiadó állja.

Megrendelhető postán: CzSimon Bt., 1038 Budapest, Templom u. 38.; telefon: 1/243-4842 és e-mailben: czakone.eva@t-online.hu.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A hatvani evangélikus gyülekezet szeretettel hív mindenkit a december 2-án 10 órakor kezdődő istentiszteletre, amelyen *Sándor Frigyes* esperes felszenteli a templom új orgonáját.

A Dunaegyházi Evangélikus Egyház-köztség presbitériuma szeretettel meghívja Önt és családját az advent első vasárnapján, december 2-án 14 órakor kezdődő, a templomtorony felújítása alkalmából tartandó úrvacsorai istentiszteletre és az azt követő vendéglátásra. Az ígéhirdetés szolgálatát *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke végzi.

A győri Evangélikus Szeretetház és a budapesti Túróczy-hagyaték Alapítvány szeretettel hívja Önt és családját a december 2-án, advent első vasárnapján 17 órai kezdettel a győri evangélikus Öregtemplomban (Petőfi tér 2.) tartandó adventi estre. Régi, szép hagyományunkat szeretnénk újjáéleszteni, megemlékezve gyülekezetünk templomának felszentelési ünnepéről.

A pezsztentlőrinci evangélikus gyülekezet Lőrinci Érdeklődők Teaháza (LÉT) szeretettel meghívja adventi estjére december 4-én, kedden 18 órára. Vendégünk *Várszegi Asztrik* pannonhalmi bencés főapát lesz. Helyszín: 1183 Budapest, Kossuth tér 4. (templom). Megközelíthető az Üllői úton vagy az 50-es villamossal.

HALÁLOZÁS

Dedinszky Gyuláné sz. Ordass Zsuzsanna életének 71. évében, rövid, súlyos betegség után eltávozott közülünk. Hamvasztás utáni temetése december 1-jén 14 órakor lesz. „Sem halál, sem élet nem választhat el minket az Isten szeretetétől.” (Róm 8,38)

Szerettei

HALÁLOZÁS

A diósgyőri evangélikus gyülekezet hűséges pénztárosa, *Omaszta Jánosné* november 18-án, életének 63. esztendőjében visszaadta lelkét Teremtőjének. Isten akaratában megnyugodva, *Molnár József* lelkész szolgálatával vettünk tőle búcsút november 27-én az avasi temetőben.

A gyülekezet presbitériuma

Tisztelt Olvasóink!

Kiadónk segíteni szeretne abban, hogy a lap árának jövő évi emelkedése miatt egyetlen előfizetőnknek se kelljen lemondania az *Evangélikus Életről*. Ezért arra kérjük mindazokat, akik pár száz forinttal támogatni tudnák más olvasók előfizetését – olyanokét, akiknek ez nehézséget okoz –, jelezzék ezt kiadónknak. Együttel kérjük, hogy azok, akik anyagi okok miatt kényszerülnek a lap előfizetésének lemondására, ugyancsak egyértelműen jelezzék ezt számunkra, hogy megpróbálhassuk „összekötni” a rászorulókat az adakozásra indíttatást érző testvérekkel. Bízunk benne, hogy így hiánytalanul sikerül megtartani előfizetőinket egyetlen hetilapunk olvasótáborában.

Az éves előfizetési díj 10 340 forint, a féléves 5170 forint, a negyedéves 2585 forint, az egyhavi 865 forint lesz (egy lapszám ára 199 forint).

Kendeh K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója

A Luther Kiadó szeretettel értesíti vásárlóit, hogy a könyvesbolt december 1. és 22. között hétfőtől péntekig 9 és 18, szombatonként pedig 9 és 13 óra között tart nyitva, kivéve december 8-án.

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). Erős vár a mi Istenünk!

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

Meghívó

Szeretettel várunk minden érdeklődőt a szervezők és a részt vevő kiadók a december 7-én és 8-án (pénteken és szombaton) megrendezendő *Keresztény adventi könyvvásárra*, melynek helyszíne az előző évekhez hasonlóan a Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium (1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7.). Nyitva tartás: pénteken 14-től 20 óráig, szombaton 9-től 16 óráig. A könyvvásár ideje alatt a Luther Kiadó 15% kedvezménnyel árusítja kiadványait. Mindenkit szeretettel várunk könyvvasztalunknál.

APRÓHIRDETÉS

Salétromos, vizes épületek szigetelése! Garanciával, püspöki ajánlással! 20/490-3375.

Content kétmanuális, digitális, harmincpedálos orgona eladó. Kisebb templomban vagy gyülekezeti házban jól használható. Tel.: 20/824-5173. E-mail: zeneboy@vipmail.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Amíg csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és az aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka. 1Móz 8,22 (2Pt 3,9; Mt 21,1-9; Róm 13,8-12/13-14; Zsolt 117) Ellentétek világában élünk: didergés és felengedés, rossz tájékozódás és hirtelen felismerés Isten ígérete szerint követik egymást. A látható világ sokszor kivetítődése annak, ami szellemi téren történik; ismerhetjük lelkünk, érzelmeink területén is a szeretetlenség zimankóját és kioldadását, a tanácsatlanság sötétjét és a vezetés kínálta megkönnyebbülést. Az ígért kétoldalú. Az ellentétek harcában csak úgy maradhatunk meg, ha az ígértadó Úrra figyelünk.

Hétfő

Nem kell félned a hirtelen fölrettenéstől, mert az Úrban bizakodhatsz. Péld 3,25-26 (Mk 11,9; 1Pt 1,8-9/10-13; Ézs 40,1-11) Naponta kapunk hírt sokkoló eseményekről. Ilyenkor automatikusan arra gondolunk: hogyan bírtam volna ki én ezt a csapást? Az effajta szorongás állandósulhat, és betegséggé torzulhat a tartós félelem valamitől, ami hirtelen lecsaphat ránk. Az állandó készenlét pedig elszívja az energiánkat. Isten közelében élni nem jelenti azt, hogy mentesülünk minden csapástól, hiszen bármi érheti bármelyikünket. De a sötét időszakok előkészítése, a vezetés, tanácsolás, erősítés mind részei az Úr számunkra készített „edzéstervének”.

Kedd

Az Úr ezt mondta Pálnak: „Én veled vagyok, és senki sem fog rád támadni és ártani neked, mert nekem sok népem van ebben a városban.” ApCsel 18,9-10 (3Móz 26,9; Zsid 10,32-39; Ézs 40,12-31) Pál épp távozni készül Korinthusból. Haragosan és kudarccal terhelten határozza el, hogy továbbmegy. Ekkor kapja Istentől ezt a biztatást. Az ige ígérete nem vonatkozik mindenhol mindenre, nem szabad általános pozitív jóslatként érteni a mai napra. Ma is lesznek – hívó Útmutató-olvasók is –, akiket valamilyen támadás ér. Inkább azon kell ma csodálkoznunk, hogyan tudja Isten az embert úgy áthangolni, hogy legmakacsabb elszántsága ellenére is azt tegye, amit Isten javasol neki.

Szerda

Nagy félelem fogta el a tanítványokat, és így szóltak egymáshoz: „Ki ez, hogy a szél is engedelmessékedik neki?” Mk 4,41 (Zsolt 89,10; Kol 1,9-14; Ézs 41,8-14) Félelem a bajban: természetes. Félelem a fenyegetettségben: érthető. De félelem a megkönnyebbülés idején? Igen: amikor Jézus természetfeletti hatalma nyilvánul meg, akkor az első szó nem a „hurrá!”, hanem a döbbenet. A tanítványoknak lett volna okuk a lelkesedésre, mégis elnémulnak, tán csak suttogni mernek. Amikor Isten közvetlenül nyúl bele az életünkbe, a bőrünkön érezzük, hogy „orszem” létünkre számon tartottak vagyunk, és figyelem kísér minket. Ez egyszerre vált ki félelmet és csendes örömet bennünk.

Csütörtök

Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr lelke, ott a szabadság. 2Kor 3,17 (Ez 36,26; 1Thessz 5,1-3/4-8; Ézs 42,1-9) Vannak rossz emlékü szabadságok. Olyan napok, hetek, amikor „szabi” címszó alatt bármit megtehetünk. Ám a számtalan lehetőség megzavart, felzaklatott, mert mindent be akartunk pótolni, amire a kötöttségek idején nem volt lehetőségünk. Magunkra hagyatkozva a szabadsággal sem tudunk jól élni, szabadsággá torzítjuk. Isten Lelkének segítségére akkor van igazán szükségünk, amikor életünk kikerül a szabályok, törvények világából. Szabadnak lenni akkor jó, ha Isten közelében értjük meg, hogyan élünk vele.

Péntek

Krisztus szabadságra szabadított meg minket, álljatok meg tehát szilárdan, és ne engedjétek magatokat újra a szolgaság igájába fogni. Gal 5,1 (Zsolt 142,8a; Mt 27,27-30; Ézs 43,1-7) Ez a vers a tegnapi gondolat folytatását kínálja. Ostobának tartjuk azokat a szabadult foglyokat, akik újabb bűncselekményt követnek el, s ismét a börtön falai közt kerülnek. Pedig nagyon nehéz jól élni a szabadsággal; berendezni önállóan egy életet anélkül, hogy valaki diktálna a napirendet. A világ „keresztény családjában” sem ismeretlen ez a jelenség: mondja meg valaki, egy piederstárla emelt lelki vezető, mit kell tenni! Sokan szeretnék megspórolni ezzel az ígétanulmányozásnak, Isten megismerésének a fáradságát. Az érett hívő személyes kapcsolatban van az Úrral, tőle függ, így megérti és megéli saját szabadságát.

Szombat

Az Isten országa olyan, mint a mustármag: mikor elvetik a földbe, kisebb minden magnál a földön, miután pedig elvetették, megnő, és nagyobb lesz minden veteménynél, és olyan nagy ágakat hajt, hogy ányékában fészket rakhatnak az égi madarak. Mk 4,31-32 (Zsolt 84,4; Mt 23,37-39; Ézs 43,8-13) A mustármag nemcsak apró, de egészséges is. Így ez a hasonlat duplán érvényes Isten országára. Mennyei állampolgárként élni nemcsak azt jelenti, hogy kevesen vagyunk, hanem azt is, hogy egészséges, harmonikus életet élhetünk ebben a minőségben. Vannak burjánzó irányzatok, hirtelen növekedő spirituális csoportok. Talán parányi irigységgel figyeljük növekedésüket. Ám azt is érdemes megvizsgálni, vajon egészséges-e a tanítás, egészségesek-e a tagok, üdéséget és derűt sugároznak-e. Öröm Isten országához tartozni, pedig a java még hátravan – a bámulat afelett: mekkorára nőtt ez az uralom!

■ BÁLINT JÓZSEFÉ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból december 2-ától december 9-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.00 / Duna II. Autonomia De szépen szól a cimbalom... Válogatás népzenei felvételeinkből (2004)</p> <p>8.30 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (10')</p> <p>10.00 / mtv Református magazin (26')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>16.00 / m2 Szegény gazdagok (magyar film, 1938) (64')</p> <p>19.10 / Bartók rádió Bach: 62. kantáta Nun komm, der Heiden Heiland (20')</p> <p>19.35 / Duna Tv Magyar karácsony Vendégségben magyar családoknál (90')</p>	<p>9.40 / Duna Tv Magyar első. Az első magyar szívtültetés (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (16')</p> <p>10.20 / PAX Szent Imre legendája (19')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása</p> <p>20.05 / PAX (premier) Mit ér az ember, ha fotóművész? Korniss Péter (40')</p> <p>21.04 / Kossuth rádió Meghaltam én... „És ámulok, hogy elmúlok” Jeleniczki István összeállítása József Attila haláláról (53')</p> <p>21.15 / Duna Tv Hagyaték. Emlékezés József Attilára (magyar dokumentumfilm, 2001) (58')</p>	<p>8.40 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>9.10 / Duna Tv Magyar első. Az első magyar nemzeti park (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (15')</p> <p>13.05 / PAX A székesfehérvári székesegyház (13')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p>15.00 / PAX Mindig úton... Találkozás Dinnyés Józseffel (46')</p> <p>15.15 / Duna II. Autonomia Táncoló parázs. Portré Kányádi Sándorról (1995) (58')</p> <p>22.55 / m2 Akadémiai esték Kosáry Domokos-portré (60')</p>	<p>8.30 / Duna II. Autonomia 150 éves a Károli Gáspár Református Egyetem (magyar ismeretterjesztő film, 2005) (26')</p> <p>10.25 / PAX Jubá! 2005. Nem Adom Felkoncert (ZMC – 29')</p> <p>10.55 / Duna II. Autonomia Szent Márton köpenye alatt (magyar ismeretterjesztő film, 2002) (47')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>15.50 / PAX Nemzeti parkjaink Bükki Nemzeti Park (16')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha rendező? Czigány Zoltán (30')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.40 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>10.55 / Duna II. Autonomia Simándy József. Vallomások szóban és zenében (1993) (46')</p> <p>12.30 / PAX Válaszd az életet! (zenés ifjúsági műsor) (59')</p> <p>15.00 / Duna Tv A tudás hatalma – Európa nagy egyetemei (német ismeretterjesztő sorozat, 2005) Robert Koch Berlinben (53')</p> <p>18.35 / PAX Kicsértél élet (ismeretterjesztő sorozat) Ki vagyok? – Önzonosság, önbecsülés (50')</p> <p>19.35 / Bartók rádió Budapesti Őszi Fesztivál 2007 „100% Zappa” Az MR Szimfonikusok hangversenye (50')</p>	<p>9.00 / PAX A harangok szóltak, szólnak... (ismeretterjesztő film) (30')</p> <p>14.00 / Duna Tv Ata filmje (magyar dokumentumfilm, 2005) (39')</p> <p>14.35 / Kossuth rádió Tér-idő. Korunk nyelve: a média, 4. rész: A mindenható internet (25')</p> <p>15.00 / Hallmark Hőféherke (játékfilm, 2001) (120')</p> <p>15.30 / Duna II. Autonomia Teremtő szorgalom A Zsolnay-műhely (magyar ismeretterjesztő film, 2004) (49')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha csillagász? Horváth András (29')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra Az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>12.10 / Duna Tv Isten kezében Ősi imák a Gyimesekben (26')</p> <p>13.55 / Duna Tv A pillangó (francia játékfilm, 2002) (85')</p> <p>14.00 / PAX Vámos Miklós Csaplár Vilmossal beszélget (67')</p> <p>15.05 / Bartók rádió AZ MR3-Bartók rádió klubja A Magyar Rádió gyermek-kórusa karácsonyi hangversenyének főpróbája (85')</p> <p>21.40 / Duna Tv Hontalanul Afrikában (német játékfilm, 2001) (136')</p>	<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra Az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>8.35 / Duna Tv Emil és a detektívek (német játékfilm, 2001) (108')</p> <p>9.05 / Bartók rádió A jövő hét muzsikusa Bestyeny Márta (25')</p> <p>12.10 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.25 / PAX Fény előttem, fény utánam Portréfilm Túrmezei Erzsébet-ről (ZMC – 34')</p> <p>19.35 / Duna Tv Magyar karácsony – Kézfogás a 15 éves Duna Televízióval (90')</p> <p>23.00 / Tv2 Passió (amerikai film, 2004) (121')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár
(előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit
(judit.vitalis@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Rovatvezetők: Hafenschner Károly (kf.) – Ige+hirdető (karoly.hafenschner@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejéig törölnetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszamba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

